

F 171
1970

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს

ბრძანებათა და ინსტრუქციათა

კრებული

СБОРНИК

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

Министерства просвещения Грузинской ССР

9

სამბეზბარი

თბილისი—1970

დადგენილება

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლე-
გიისა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და
სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავში-
რის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის
პ რ ე ზ ი დ ი უ მ ი ს ა

1970 წლის 12 აგვისტო

1970—1971 ხასწავლო წლისათვის სკოლებისა და სხვა ხასწავლო
დაწესებულებების ნაადგების მიმდინარეობის შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო და განათლების,
უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა
პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტი აღნიშნა-
ვენ, რომ მიმდინარე წელს რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში
ფართოდ გაიშალა ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების,
სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო ბაგა-ბაღებისა და სკოლის გა-
რეშე დაწესებულებათა მზადება. რესპუბლიკის ბევრ რაიონსა და
ქალაქში წარმატებით ხორციელდება ზემდგომი ორგანოების დადგე-
ნილება რესპუბლიკის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სხვა
საბავშვო დაწესებულებების ახალი სასწავლო წლისათვის მომზა-
დების შესახებ. ამ საქმეში სახალხო განათლების მუშაკებს დიდ
დახმარებას უწევენ ადგილობ. რივი პარტული და საბჭოთა ორგა-
ნოები, პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრი-
ვი ორგანიზაციები.

როგორც ყოველთვის, წელსაც სკოლებისა და საბავშვო და-
წესებულებების სასწავლო-მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის
დიდ მხრუნველობას იჩენენ კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეო-
ბები და წარმოება-დაწესებულებები. მიმდინარე წელს დიდი მოცუ-

1347

ლობით მიმდინარეობს სასკოლო, მშენებლობა, როგორც ცენტრალ-
ლიზებული სახელმწიფო, ისე არაცენტრალიზებული კაპიტალიზმის
სახსრებით. ახალი სასწავლო წლის დაწყებამდე მოიჯარა მშენებ-
ბელმა ორგანიზაციებმა უნდა დაამთავრონ და საექსპლუატაციოდ
გადასცენ 90 ახალი სასკოლო შენობა 28 ათას მოსწავლე ადგილზე.
30 ბავა-ბაღი 4.430 ბავშვთა ადგილზე, სკოლა-ინტერნატების საძი-
ნებელი კორპუსები, სასკოლო ინტერნატები და მასწავლებელთა სა-
ცხოვრებელი სახლები 6.480 კვ. მეტრი ფართობით, რაზედაც
უნდა დაიხარჯოს 9.500 ათასი მანეთი. კაპიტალური რემონტი
უტარდება 882 სკოლასა და საბავშვო დაწესებულებას. ამ სამუ-
შაოებისათვის გათვალისწინებულია 3.767 ათასი მანეთი.

შემოწმებით დადგინდა, რომ თელავის, ბორჯომის, მახარა-
ძის, ხობის, ახალქალაქის, ბოგდანოვიკისა და ლავოდების რაიონებ-
ში დროულად შეადგინეს და რაისაბჭოს აღმასკომის სხდომაზე
დამტკიცეს ახალი სასწავლო წლისათვის ნზადების გეგმები. სკო-
ლებსა და სხვა საბავშვო დაწესებულებებს შორის ფართოდ გაიშალა
სოციალისტური შეჯიბრება, რის შედეგად აღნიშნულ რაიონებში
ახალი წლისათვის მზადება ძირითადად დამამაყოფილებლად მი-
მდინარეობს: ასე, მაგალითად, მახარაძის რაიონში შენდება 4 ახალი
სასკოლო შენობა, რომელთაგან 3 შენობას თავისი სახსრებით აგებენ
ლაითურის ჩაის საბჭოთა მეურნეობა, ანსეულის ჩაის მოწველობის
ინსტიტუტი და სოველ შრომის კოლმეურნეობა. შენობები დამთა-
ვრების პროცესშია და 1 სექტემბრისათვის მზად იქნება მოსწავ-
ლეთა მისაღებად. წარმატებით მიმდინარეობს სკოლებზე საკლასო
ოთახების მიშენებათა და კაპიტალური რემონტის სამუშაოებიც,
ამ სამუშაოსათვის გამოყოფილი 260 ათასი მანეთიდან დიდი ნა-
წილი უკვე ათვისებულია.

სკოლების კაბინეტ-ლაბორატორიებისა და სახელოსნოებისა-
თვის შეძენილ იქნა 6.000 მანეთის ხელსაწყო-იარაღები და სასწავ-
ლო მოწყობილობა. შეკეთებულია 450 მეტრი, 180 დაფა, 100 კა-
რადა, 400 სკამი, 300 მაგიდა და სხვა. შემოხაიდულია 1690 კუბ.
მეტრი შეშა, 300 ტონა ქვანახშირი.

რაიონში აღწერილ იქნა სასკოლო ასაკის 1.590 ბავშვი, მას-
სწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების კურსებზე გაიგზავნა 84
მასწავლებელი.

მაგრამ არადაამაყოფილებელი მდგომარეობაა სკოლების სა-
ხელმძღვანელოებით უზრუნველყოფის ძარბი. 1 აგვისტოსათვის

104 დასახელების 69.869 სახელმძღვანელოდან შემოზიდული მხოლოდ 91 დასახელების 23.965 ცალი სახელმძღვანელო და სახელმძღვანელოები—86 დასახელების 9.447 ეგზემპლარია მიღებულია 79 დასახელების 8.524 ცალი სახელმძღვანელო.

ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლებისა და სხვა საბავშვ დაწესებულებების მხადების საქმეში თვალსაჩინო წარმატებებ აქვთ მოპოვებული თელავის რაიონის მმართველებს; დამთავრები პროცესშია თელავის რვაწლიან სკოლაზე 10 საკლასო ოთახის მშენების სამუშაოები (მშენებლობის სამინისტროს № 4 სამშენებლო სამმართველო, ი. ბეჟუაშვილი), 1 აგვისტოსათვის 80 ათასი მანეთიდან ათვისებული იყო 77 ათასი მანეთი. მთავრდება აგრეთვე ორი ბავაბალის შენობის მშენებლობა თითოეული 140 ბავშვ ადგილზე.

საინციბატივო წესით კისისბევის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობამ ააშენა საშუალო სკოლის შენობა 480 მოსწავლე ადგილზე, რაზედაც 280 ათასი მანეთი დახარჯა (სოფლმშენის თელავის მოძრაი მექანიზირებულ კოლონა, უფროსი ა. ობოლაძე). დამთავრდა ფშავის კოლმეურნეობის სახსრებით დაწყებული ბავაბალის მშენებლობა 140 ბავშვზე (თელავის, საკოლმეურნეოთაშორისო სამშენებლო საბჭო, უფროსი ა. ჭავთარაძე). გარდა ამისა, კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები ლაფინყურში, წინანდალსა და თეთრწყლებში აგებენ ახალ სასკოლო შენობებსა და აწარმოებენ მიშენებით სამუშაოებს (საერთო სიმძლავრე 1.850 მოსწავლე ადგილზე), რომელთა დამთავრება გათვალისწინებულია მიმდინარე წლის დეკემბერში. რაიონის, სოფლის 26 სკოლასა და 3 საბავშვო ბაღს როგორც კაპიტალური, ისე მიმდინარე რემონტები უკვე ჩატარეს კოლმეურნეობებში და საბჭოთა მეურნეობებში. კარგად მიმდინარეობს სარემონტო სამუშაოები ქ. თელავის სკოლებსა და საბავშვო ბაღებშიც. რაიონის სკოლებისათვის წელიწადში შექმნილი უნდა იქნეს 7 ათასი მანეთის ბელსაწყობ-იარაღები— აგვისტოსათვის შემოტანილი იყო 5 ათასი მანეთისა. მთლიანად ათვისებულა დგამ-ავეჯისათვის გამოყოფილი 62 ათასი მანეთი.

ზობის რაიონში მთავრდება საბავშვო ბაღის შენობის მშენებლობა, დამკამყოფილებლად მიმდინარეობს სარემონტო სამუშაოები ზობის 1 და ზობის საშუალო სკოლებში და სხვ.

წელს მნიშვნელოვნად დახარაღდა ბორჯომის რაიონის სკოლები და სკოლამდელი დაწესებულებები, რომელთა აღსა-

დგენად და შესაკეთებლად სერიოზული ღონისძიებები
სახელი. რაიონში 30 სკოლასა და სკოლამდელ დაწესებულებებს უკეთდება კაპიტალური და მიმდინარე რემონტი. ბიუჯეტით 8 სკოლის კაპიტალური რემონტისათვის გამოყოფილია 59.0 ათასი მანეთი, 24 სკოლასა და სკოლამდელ საბავშვო დაწესებულებას მიმდინარე რემონტს თავიანთი სახსრებითა და საშუალებებით უტარებენ კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები და წარმოება-დაწესებულებები. კარგად ეზაღებოიან 1 სექტემბრისათვის ახალდაბის, ბორჯომის. მე-2, მე-3, ციხისძირის, ყვიბისის, ცხისჯვრის საშუალო, ახალუბნის, კორტანეთის, რველის, ქვაბის ხევის, დიდი მიტარბის, ბალანთის, ტაბაწყურის რეაწლიანი, ჩითახევქვის, ცემის, ვარდგინეთის, ანდუბიტის დაწესებულებათ სკოლებს. მთავრდება შალანთის 8 წლიანი სკოლის შენობაზე 6 საკლასო ოთახის მიშენება. 20 აგვისტოსათვის საექსპლუატაციოდ გადაეცემა მოლითის დაწესებულებათ სკოლის ახალი შენობა, რომელსაც იმავე სოფლის კოლმეურნეობა აშენებს. დროულად იქნა შედგენილი ტექნიკური დოკუმენტაცია იმ სკოლებისათვის, რომლებსაც კაპიტალური რემონტი უკეთდებათ, მაგრამ სამშენებლო მასალების ნაკლებობის გამო ნელი ტემპით მიმდინარეობს სამუშაოები. სოფ. მონტო სამუშაოების ნელ ტემპზე მეტყველებს ს ფაქტიც, რომ 25 ივლისისათვის 59.0 ათასი მანეთიდან ათვისებული იყო მხოლოდ 27.0 ათასი.

არ იყო დაწყებული სამშენებლო სამუშაოები მიწისძვრისაგან დანგრეული გვერდის უბნის 8 წლიანი სკოლის შენობაზე.

ახალი სასწავლო ინვენტარის შესაძენად ბიუჯეტით გამოყოფილი 32 ათასი მანეთიდან შემოწმების მომენტამდე ათვისებული იყო 18 ათასი მანეთი. რაიონში შემოზიდულია 200 მერხი, 00 სკამი, 100 საკლასო დაფა, 62 მასწავლებლის მაგიდა, 50 აბორატორიული მაგიდა. შექმნილია სპორტული ინვენტარი 800 მანეთისა და სხვა. სკოლების კაბინეტ-ლაბორატორიები და ახლოსნოები წელს შეივსება 16 ათასი მანეთის ღირებულების ელსაწყობ-იარაღებით, რომელთა დიდი ნაწილი უკვე სკოლებს მიღებული აქვთ. შეკეთებულია 900 მერხი, 120 საკლასო დაფა, 140 მაგიდა, 120 სკამი, 35 კარადა ზამთრის სეზონისათვის გვერდით გათვალისწინებული 1.200 კუბ. მეტრი შეშისა და 900 ტონა ქვანახშირიდან სკოლებსა და სკოლამდელ დაწესებულებებში მოზიდულია 700 კუბ. მეტრი შეშა და 400 ტონა ქვანახშირი. რაიონის 45

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლიდან სასწავლო-საცდელი მიწის ნაკვეთი არა აქვს მხოლოდ 8 სკოლას, რომელთა უზრუნველყოფა ვეღარ მიღებულა სათანადო ზომები:

რაიონის სკოლებისა და სკოლისგარეშე საბავშვო დაწესებულებების ახალი 1970—1971 სასწავლო წლისათვის მზადების მიმდინარეობაზე საკითხი 28 იელისს განიხილა საქართველოს კბ ბორჯომის რაიკომის ბიურომ და არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოჩენის შემთხვევაში დასაბა კონკრეტული ღონისძიებები.

ბოგდანოვკის რაიონის სოფელ უჯმანაში 20 აგვისტოსათვის დამთავრდა სასკოლო შენობა 300 მოსწავლე ადგილზე, რომელსაც თავისი სახსრებით აშენებს ადგილობრივი კოლმეურნეობა. დაბა ბოგდანოვკაში დამთავრების პროცესშია საბავშვო ბაღის (100 ბავშვ ადგილზე) შენობა.

ახალქალაქის რაიონში სასკოლო შენობები შენდება სოფლებში ხანდოსა, მარტუნსა და გოდოლარში, გომანში სწარმოებს მიშენება. აღსანიშნავია, რომ სამშენებლო სამუშაოები ძალზე ნელი ტემპით მიმდინარეობს, რაც ძირითადად მშენებელი ორგანიზაციების უპასუხისმგებლობით აიხსნება. ახალქალაქის რაიონში კაპიტალური რემონტი უკეთდება 23 სკოლას, მიმდინარე რემონტი—45-ს, ხოლო ბოგდანოვკის რაიონში შესაბამისად—4 და 25 სასკოლო შენობას. მაგრამ სარემონტო სამუშაოები შემოწმების დროისათვის ყველგან არ იყო დაწყებული. ჩატარებული სამუშაოები უხარისხოა. ახალქალაქისა და ბოგდანოვკის რაიონებში მოსწავლეთა შრომითი მონაწილეობით შეკეთებულია ასობით მერხი, მაგიდა, სკამი, კარადა. შემოწმებულია ახალი დგამ-ავეჯი და სხვა. რაიონებში აღრიცხულია ყველა სასკოლო ასაკის ბავშვი, მიღებულია ზომები სკოლას ჩამოშორებულ მოსწავლეთა სწავლებაში ჩაბმისათვის კაბინეტ-ლაბორატორიები შევსებულია ხელსაწყო-იარაღებითა და სასწავლო მოწყობილობით. ახალქალაქის რაიონში მასწავლებელთა დახელოვნების კურსებზე გადამზადდა 150 მასწავლებელი, ბოგდანოვკის რაიონში—93. დასახულია ღონისძიებანი ზამთრის სეზონისათვის სკოლების სათბობით უზრუნველსაყოფად.

არადაამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა ბოლნისის რაიონში, სადაც განათლების განყოფილებას ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების გეგმა არ გაუტანია აღმასკომის სხდომაზე განსახილველად და დასამტკიცებლად. ცალკეულ სკოლებს შორის არ არის გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრება. ამ მიმართებით განათლების

განყოფილებას და პროფკავშირის რაიკომს არც წინა სასწავლო წელს ჰქონდა გატარებული ღონისძიებები. დაუზუსტებელია, რამელი კოლმეურნეობა, ან საბჭოთა მეურნეობა ახალ სასწავლო წლისათვის მზადების საქმეში რა დახმარებას გაუწევს სკოლებსა და საბავშვო ბაღებს.

25 ივლისისათვის კაპიტალური რემონტი არ იყო დაწყებული ბოლნისის რუსულ საშუალო, ფახრალისა და ბალიქის 8-წლიან სკოლებში, ბოლნისის № 1 საბავშვო ბაღში. შესრულებული სამუშაოები უპარისხა. 25 ივნისისათვის კარემონტისათვის გამოყოფილი 50 ათასი მანეთიდან ათვისებული იყო მხოლოდ 19.700 მანეთი. განათლების განყოფილებას დაუზუსტებული არა აქვს I და IX კლასებში მისაღები კონტინგენტი, ასევე სკოლაში დასაბრუნებელ მოსწავლეთა რიცხვი.

აღსანიშნავია, რომ ყველა შემოწმებულ რაიონში განათლების ადგილობრივი ორგანოები არ ღებულობენ საჭირო ზომებს სახალხო მეურნეობაში დასაქმებულ რეაკლას და საშუალო სკოლა დაუშთავრებელ 16—35 წლის ასაკის ახალგაზრდების საღამოს (ცვლის) დაუსწრებელ სკოლებში ჩასაბმელად, რის გამოც საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელი სკოლების 1970—1971 სასწავლო წლის ქსელისა და კონტინგენტის გეგმის შესრულება საფრთხეშია, არასაკმაო რაოდენობითაა შეზიდული სასკოლო სახელმძღვანელოები, რეგულაციები და სხვა სასწავლო ნივთები.

განათლების სამინისტროში არსებული მასალებით ირკვევა, რომ მიმდინარე წელს მოიჯარე მშენებელმა ორგანიზაციებმა გასაშვებო ობიექტების მშენებლობის სახელმწიფო კადასტრის წლიური გეგმა აგვისტოსათვის მხოლოდ 60% შესრულეს, მათ შორის სასკოლო მშენებლობისა 69%.

1 ივლისისათვის დაწყებული არ იყო ბავა-ბაღის მშენებლობა კიათურაში, სკოლებისა მესტიის რაიონის სოფელ ტვიბში, ლენტეხის რაიონის სოფ. ვიჩნაში და სპორტული დარბაზებისა სოფლებში როყეთსა და ჭვანაში.

მშენებელთა უპასუხისმგებლობის გამო დიდად ჩამორჩება სასკოლო მშენებლობა ბოლნისში, გაგრაში, წალკაში, ჩხოროწყეს რაიონის სოფ. ახუთში, დმანისის რაიონის სოფ. ორზუმანში, ლანჩხუთის რაიონის ახალსოფელში, ხაშურის რაიონის სოფ. წაღვლში, საგარეჯოს რაიონის სოფ. ჩაილურში, გეგეკეკორის რაიონის სოფ. თამაკონში, დუშეთის რაიონის სოფ. ბარისახოს სკოლა-ინტერ-

ნატში, ზუგდიდის რაიონის სოფ. აბასთუმანში, ქედასა, მესტიამში და ა. შ.

დაბალია შესრულებული სამუშაოების ხარისხი რიგ სანაგებ-სამშენებლო ობიექტებზე. ზოგან ადგილი აქვს პროექტის თვითნებურად შეცვლისა და სამშენებლო-სამუშაოების ცალკეულ სახეობათა დევიეტების შესრულების ფაქტებს.

ჯეროვანი ყურადღება არ ექცევა ნახშირი სახელმძღვანელოების შესყიდვასა და გავრცელებას. ნელი ტემპებით მიმდინარეობს სახელმძღვანელოების გამოცემა. მაგალითად, 114 დასახელების 4.574 ათასი ცალი სახელმძღვანელოდან 1 აგვისტოსათვის გამოცემული იყო 105 დასახელების 321.881 ცალი სახელმძღვანელო. გვერდით გათვალისწინებულ 126 დასახელების 1.593.200 ცალი რუსულ სახელმძღვანელოდან 1 აგვისტოსათვის რესპუბლიკაში შემოზიდულ იყო 101 დასახელების 970.700 ეგზემპლარი. მხოლოდ 50 პროცენტითაა დაკმაყოფილებული მოთხოვნილება სომხურ და აზერბაიჯანულ სახელმძღვანელოებზე. არადამაკმაყოფილებლად მარაგდებიან სკოლები და საბავშვო დაწესებულებები დგამ-ავეჯითა და სასწავლო მოწყობილობით. მაგალითად, გვერდით გათვალისწინებულ 45.000 მერხის ნაცვლად დამზადებულია 25.000, 4.000 მასწავლებლის მაგიდის ნაცვლად—2.500, 6.500 დაფის ნაცვლად—4.000, 200 სადემონსტრაციო მაგიდის ნაცვლად—120 და ა. შ.

ზოგ სკოლა-ინტერნატსა და საბავშვო სახლში წესრიგში არ არის მოყვანილი ცენტრალური გათბობის სისტემა, რბილი და მაგარი ინვენტარის შესაძენი თანხები აუთვისებელია, ძალზე ნელი ტემპით მიმდინარეობს კლასების დაკომპლექტება და სხვა.

1970—1971 სასწავლო წელს სახალხო განათლების ორგანიზაციისა და სკოლების წინაშე მეტად საპასუხისმგებლო ამოცანები დგას, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა, განსაკუთრებით კი სოფლისამ, მოსწავლეთა ცოდნის დონის ამაღლებისა და აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებასთან ერთად თავიანთი წვლილი უნდა შეიტანონ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 2 ივნისის პლენუმის გადაწყვეტილებების სასოფლო-სამეურნეო წარმოების შემდგომი განვითარებისა და პროდუქტების სიუხვის შექმნის საქმეში.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმი ა დ გ ე ნ ე ნ:

1. აუზაზეთისა და აკარის ასსრ განათლების მინისტრატემა, სამხრეთ ოსეთის ა/ოლქის რაიონებისა და ქალაქებში მუშაობის განყოფილებათა გამგეებმა, განათლების, სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საოლქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტების თავმჯდომარეებმა:

ა) დროულად უზრუნველყონ სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების კაპიტალური და მიმდინარე რემონტი, სასწავლო კაბინეტ-ლაბორატორიებისა და სახელოსნოების მოწყობა და მათი სათანადო ხელსაწყო-იარაღებით აღჭურვა მხატვრული და მეთოდური ლიტერატურით სასკოლო ბიბლიოთეკების შევსება, სოფლის ყველა სკოლისათვის სასწავლო-საცდელი მიწის ნაკვეთების გამოყოფა, სპორტული ბაზებისა და დარბაზების წესრისგში მოყვანა, ზამთრის სეზონისათვის სკოლებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების სათბობით მომარაგება;

ბ) ყოველმხრივ ხელი შეუწყონ კოლმეურნეობათა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების თაოსნობას ახალი სასკოლო მშენებლობის, არსებულ სასკოლო შენობებზე მიშენებისა და სარემონტო სამუშაოების ფართოდ გაშლას;

გ) სისტემატური კონტროლი დააწესონ სასკოლო ობიექტების მშენებლობასა და რემონტებზე, მიიღონ ზომები ამ სამუშაოების ხარისხიანად და დათქმულ ვადებში დასამთავრებლად;

დ) განახორციელონ ქმედითი ღონისძიებანი საყოველთაო-სავალდებულო რვაწლიანი განათლების კანონის გასატარებლად და საყოველთაო ათწლიანი განათლების განსახორციელებლად საუკეთესო პირობების შექმნისათვის. ზუსტად აღრიცხონ შეიდი წლისა და სკოლისგარეშე დარჩენილი სასკოლო ასაკის ბავშვები და გადამჭრელი ზომები მიიღონ მათი სწავლებაში ჩაბმისათვის. ამასთან, რადიკალურად ვააუმჯობესონ პროფსაორიენტაციო მუშაობა და ვაუღვიძონ მოსწავლეებს სხვადასხვა პროფესიებისადმი ინტერესი, გაითვალისწინონ პროფტექნიკურ სასწავლებლებში სათანადო განათლების მქონე მოსწავლეთა გაგზავნა;

ე) საბჭოთა მეურნეობების, კოლმეურნეობებისა და წარმოება-დაწესებულებების ხელმძღვანელებთან ერთად გადამჭრელი ზომები მიიღონ საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელი სკოლების სახალხო მეურნეობის გეგმით 1970—71 სასწავლო წლისათვის გათვალისწინებული ქსელისა და კონტინგენტის შესასრულებლად;

ვ) კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობებისა და დაწესებულებათა ხელმძღვანელებთან ერთად დასახონ საეკონომიკური ნისძიებანი სკოლებიდან მოწორებულ ადგილებში მცხოვრებ მსახურთა ტრანსპორტით გადაყვანა-გადმოყვანის უზრუნველსაყოფად ზოლო იქ, სადაც ეს შესაძლებელია გაითვალისწინონ სასკოლო ინტერნატების გახსნა;

ზ) ქმედიითი ზომები მიიღონ არსებული სასკოლო ინტერნატების მაგარი და რბილი ინვენტარით უზრუნველსაყოფად, მოსწავლეთა საყოფაცხოვრებო პირობების და ინტერნატების სანიტარულ-ჰიგიენური რეჟიმის მოსაწესრიგებლად. მოსამზადებელი კლასების გახსნასთან დაკავშირებით სათანადო ყურადღება მიაქციონ განაგრძლივებულ დღის ჯგუფების ქსელის გაფართოებას;

თ) საჭირო ღონისძიებანი გაატარონ ნახალხო მეურნეობის გეგმით გათვალისწინებულ სასკოლო ქსელის გაშლისა, მოსწავლეთა კონტინენტის სწავლებაში ჩაბმისა და კლასების დატვირთვის ნორმების უზრუნველსაყოფად;

ი) დადგენილ ვადებში მოამარაგონ სკოლები, სკოლა-ინტერნატები, საბავშვო სახლები და სხვა საბავშვო დაწესებულებები ზამთრისათვის საჭირო სათბობით;

კ) მიიღონ ზომები, რათა საეკონომიკური ორგანიზაციებმა დროულად შეზიდონ რაიონებსა და ქალაქებში სკოლებისათვის გამოყოფილი სახელმძღვანელოები, თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღები და სხვა სასწავლო ნივთები. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ ნახმარი სახელმძღვანელოების შეკრთვების და განაწილების საქმეს;

ლ) იზრუნონ სასწავლო წლისათვის სკოლებში სასადილოებისა და ბუფეტების გახსნისათვის, საჭირო ინვენტარით აღჭურვისა და კვების პროდუქტებით მომარაგებისათვის;

მ) შეუქმნან მასწავლებლებს შრომისა და ყოფაცხოვრების ნორმალური პირობები, დააწესონ კონტროლი მასწავლებლთა საცხოვრებელი სახლების მშენებლობაზე და უზრუნველყონ მათი საექსპლუატაციოდ დროულად გადაცემა.

2. მეთოდურმა (აშ. ვ. ცაავა) და სახელმძღვანელოების (აშ. ტ. ტყემალაძე) განყოფილებებმა დადგენილ ვადებში უზრუნველყონ სასწავლო გეგმების, პროგრამის, მეთოდური ლიტერატურის, მითითებებისა და სახელმძღვანელოების გამოცემა და ადგილზე დაგზავნა.

3. კაპიტალური მშენებლობის განყოფილებამ (ს. უჩანეთაშვილი):

ა) გააძლიეროს კონტროლი სასკოლო ობიექტების მშენებლობის მიმდინარეობაზე და 1 სექტემბრამდე უზრუნველყოს ექსპლოატაციაში გადასაცემი განათლების ყველა ობიექტის მაღალხარისხოვნად და სრულად დამთავრება;

ბ) სისტემატურად შეამოწმოს როგორც ახალი სასკოლო შენობების მშენებლობა, ისე კაპიტალური და მიმდინარე რემონტის მიმდინარეობა, გადამჭრელი ზომები მიიღოს გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად და საექსპლოატაციოდ არ მიიღოს არაკომპლექტურად დამთავრებული და დეფექტების მქონე შენობები.

4. საგვეგმო-საფინანსო სამმართველომ (ამხ. ა. კვაჭაძე):

ა) სისტემატური კონტროლი და ხელმძღვანელობა გაუწიოს განათლების აგილობრივ ორგანოებს 1970 წლის სახალხო სამეურნეო გეგმით გათვალისწინებული სასკოლო ქსელის გაშლის და ტასების დატვირთვის ნორმის მტკიცედ დაცვის საქმეში;

ბ) გადამჭრელი ზომები მიიღოს ახალი სასწავლო წლისათვის გათვალისწინებული ღონისძიებების სწორად დაფინანსების უზრუნველსაყოფად, ამასთან ყურადღება მიაქციოს ფინანსების მომჭირნობით ზარჯვას.

5. მომარაგებისა და დამხმარე წარმოებათა სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე): განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების კაბინეტ-ლაბორატორიებისა და სახელოსნოების საჭირო ხელსაწყო-იარაღებით, პრეპარატებითა და მოწყობილობებით უზრუნველყოფის საქმეს. მიიღწიოს იმას, რომ სათანადო საწარმოებმა დროულად უზრუნველყონ სკოლები და საბავშვო დაწესებულებები მაღალხარისხოვანი დგამ-ავეჯით და სასკოლო ნივთებით.

6. კადრების განყოფილებამ (ამხ. ი. კვაჭაძე) მიმდინარე წლის 20 აგვისტომდე სკოლები და სხვა საბავშვო-დაწესებულებები დააკომპლექტოს სათანადო კვალიფიკაციის მქონე მასწავლებლებით და გაატაოს სათანადო ღონისძიებები პედაგოგიური კადრების ხარისხობრივი შემადგენლობის გასაუმჯობესებლად.

7. მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტმა (ამხ. თ. ხახაშვილი) ახალ პროგრამებსა და სახელმძღვანელოებზე სკოლების ადასვლასთან დაკავშირებით განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს ამ საგნებში მასწავლებელთა გადამხადებასა და მათი იდეურ-

თეორიული და პრაქტიკული ოსტატობის შემდგომი ამალგების საქმეს.

8. სკოლების (ამხ. აკ. ჩხიკვაძე), სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების (ამხ. რ. კანდელაკი), სალამოს (ცვლადი) და დაუსწრებელი სკოლების (ამხ. ვ. ჩანჩალაძე) სამართლებრივი და სკოლამდელ დაწესებულებათა განყოფილებამ (ამხ. გ. აბდუშელიშვილი) სისტემატური ხელმძღვანელობა და კონტროლი გაუწიონ ახალ 1970—1971 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი დაწესებულებების წარმატებით მომზადების საქმეს.

9. გაზეთ „სახალხო განათლების“ რედაქციამ (ამხ. ნ. შველიძე) რეგულარულად გააშუქოს გაზეთის ფურცლებზე ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების მიმდინარეობა რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრის მოადგილე
უშ. ოზოლაძე

განათლების უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის.

თავმჯდომარე თ. იოსელიანი

საქართველოს სსრ ზანათლებლისა და საქართველოს
სსრ ჯანაღრთელოგის დაცვის სამინისტროების 1970 წ.
29 ივნისის ბრძანება № 347-ო № 344

რესპუბლიკის ზოგიერთ სკოლამდელ დაწესებულებაში ბავშვთა
ფიზიკური აღზრდის, სამედიცინო დახმარებისა და კვების მდგომარეობის
შემოწმების შედეგების შესახებ

შემოწმებით დადასტურდა, რომ ქ. თბილისის, რუსთავეის
და მცხეთის, კასპის, გურჯაანისა და ზუგდიდის რაიონებში საკრ-
ძნობლად გაუმჯობესდა ბავშვთა ფიზიკური აღზრდის, სამედიცინო
დახმარებისა და კვების მდგომარეობა, რასაც დიდად შეუწყო ხელი
ჯანათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ
დამუშავებულმა რეკომენდაციებმა და შითითებებმა, სკოლამდელი
აღზრდის რესპუბლიკური მეთოდური კაბინეტის მიერ აღიღებზე
ჩატარებულმა სემინარულმა მუშაობამ.

ქ. თბილისის №№ 2, 10, 34; რუსთავეის №№ 21, 22 ბაგა-
ბალებში; ქ. თბილისის № 2 სადღეღამისო; მცხეთის № 1 საბავშვო
ბალებში. (გამგეები—რ. კანდელაკი, ნ. რამიშვილი, ლ. ჭანჭალაი-
შვილი, ა. არაბიძე, ნ. ენუქიძე, ფ. დგებუაძე, ე. პაპიაშვილი)
უზრუნველყოფილია სანიტარულ-ჰიგიენური რეჟიმის სწორი ორ-
განიზაცია. ამ დაწესებულებათა გარემო პირობები პასუხობენ
თანამედროვე პედაგოგიკურ, ესთეტიკურ და სანიტარულ მოთხო-
ვნებს, ხელს უწყობენ ბავშვთა ნოჰძალურ ფიზიკურ და ფსიქო-
ნერვულ განვითარებას, დღის რეჟიმის შესრულებას. პედაგოგიკურ-
აღმზრდელობითი მუშაობასა და სამედიცინო დახმარების მაღალ
ღონეზე დაყუებას.

აღნიშნულ სკოლამდელ დაწესებულებებში სისტემატურად
სრულდება ბავშვების მიღებისათვის საჭირო ღონისძიებები (თერ-
მომეტრიზაცია, ყელისა და კანის გასინჯვა, პირადი ჰიგიენური
მდგომარეობის შემოწმება). განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა
დილის ვაოჯიშების, ფიზიკური აღზრდის მეცადინეობათა პედაგო-
გიურ მეთოდური ღონის აძალღებას.

აღმზარდლები ნ. ხალატოვა, ნ. გურგენიძე, მ. გაჩეილაძე, ხ. მკედლიძე, მ. მხიანი, თ. ყურაშვილი, გ. ნიკოლაიშვილი, ე. ბუნუა, ე. თევზაძე, მ. ჩხეიძე ქ. თბილისის № 34 ბავა-ბაღი, № 14, 35, 64 საბავშვო ბაღები: ქ. რუსთავის №№ 21, 23 ბავშვთა ბაღები; მცხეთის № 4 საბავშვო ბაღი) შედეგადაა ატარებული სპეციალური ღონისძიებები, ბავშვებს აწვდიან კარგად დამუშავებულ ვარჯიშებს, იცავენ ვარჯიშობათა თანმიმდევრობას, დოზირებას, თვალყურს ადევნებენ მოძრაობათა დახვეწილობას, ბავშვთა ტანადობის დაყენებას. მცხეთის № 1 საბავშვო ბაღის აღმზარდელი მ. ჩხეიძე მიზანდასახულად ატარებს მოძრაოვნეებთან თამაშებს (რეკომენდებული ხალხური თამაშები), რითაც უვითარებს ბავშვებს როგორც ძირითად მოძრაობებს (სირბილი, სიარული, წონასწორობის დაცვა, ცოცვა და სხვა), ასევე დადებით ჩვევებს (კოლექტივში მოქმედების უნარი, მოსახრებულობა, სწრაფი რეაგირება, ხასიათის სიმტკიცე და სხვ.). მის აღსაზრდლებს აქვთ მხიარული გუნება განწყობა და დისციპლინა.

გარკვეული მუშაობა მიმდინარეობს ქ. თბილისის №№ 35, 95, 19, მცხეთის № 4 საბავშვო ბაღებში (გამგებები ე. მამინაშვილი, თ. გაბენია, ა. არუთინოვა, თ. კალანდარიძე). მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული საბავშვო ბაღები მოთავსებული არიან შეგუებულ შენობებში, პედაგოგიური და სამედიცინო პერსონალის ენერგიული შრომის შედეგად მკსიმალურადაა გამოყენებული არსებული შესაძლებლობანი ბავშვთა გაყავება-გაჯანსაღებისათვის. დატულია სანიტარულ-ჰიგიენური მოთხოვნები, ბავშვთა პირადი ჰიგიენა.

ქ. თბილისის სკოლამდელი დაწესებულებები უზრუნველყოფილი არიან სამედიცინო კადრებით, რომლებიც ეფექტურ ღონისძიებებს ატარებენ ბავშვთა ფიზიკური განვითარებისა და დაავადებათა წმენკების მიზნით; ფართოდ იყენებენ პროვილაქტიკურ ღონისძიებებს, ინტექციური დაავადების გამკვლიების წესდებებში დროულად აღდენ ავადმყოფ ბავშვთა იზოლირებას, იცავენ საკარანტინო ვადებს; სასწავლო წლის განმავლობაში ორჯერ ატარებენ ბავშვთა დრმა სამედიცინო შემოქმედებას, ფიზიკურად სუსტი ბავშვები აყვანილი ჰყავთ აღრიცხვაზე და უტარებენ შესაფერის მკურნალობას. ქ. ქ. თბილისისა და რუსთავის სკოლამდელი დაწესებულებები მნიშვნელოვან ზომებს იღებენ კვების ხარისხის ამაღლებისა და მისი მრავალფეროვნებისათვის.

დადებითთან ერთად შეინიშნება ნაკლოვანებანიც. სკოლა-
მდელ დაწესებულებათა გარკვეულ ნაწილში ჯერ კიდევ არ არის
ნორმალურად მოწესრიგებული ბავშვთა ფიზიკური აღზრდის საკლასო
მედიცინო დახმარებისა და კვების მდგომარეობა. ყველა საბავშვო
ბაღში არ არის დაცული დილით ბავშვთა მიღების წესები. მაგა-
ლითად, თბილისის № 81 საბავშვო ბაღში ბავშვების მიღება ხდება
ბნელ დერეფანში, სადაც გაძნელებულია ყელისა და კანის გა-
სინჯვა; № 59 საბავშვო ბაღში, ბავშვების ჰიმნავლის გამო, ყველა
ჯგუფში არ ტარდება თერმომეტრიზაცია; № 16 საბავშვო ბაღში
მწობლები თავსუფლად შედიან ჯგუფის ოთახებში, დილითა და
ბავშვების გასტუმრების დროს სისტემატური მოძრაობით, ხელს
უშლიან წესრიგისა და სანიტარულ-ჰიგიენური რეჟიმის დაცვას.

სკოლამდელ დაწესებულებათა ერთ ნაწილში ნაკლები ყუ-
რადლება ექცევა სუფთა ჰაერით სარგებლობას. მაგალითად, ქ.
თბილისის № 37 საბავშვო ბაღში აღმზრდელი მ. ჯუღელი საპირ-
ფარეშოსთან ახლოს მდებარე დაკეტილ, ვიწრო დერეფანში ატა-
რებს მოძრაეწესებიან თამაშს, რაც იწვევს ისედაც დაბნული ჰაე-
რის დამტვერიანებას. ასეთივე პირობებში ატარებს მეცადინეობას
ფიზიკურ აღზრდაში ქ. რუსთავის № 19 საბავშვო ბაღის აღმზრ-
დელი ნ. ლომთათიძე; იგი ნაკლებ ყურადღებას აქცევს ვარჯიშე-
ბის დახვეწილად შესრულებას. ბავშვები მხრებში მოხრბილი დადიან,
არ არიან დაუფლებულნი მსუბუქ სიარულს. ზოგიერთი აღმზრდელი
ნაკლებ ყურადღებას აქცევს ბავშვთა სწორი აღნაგობის განვითა-
რებას. მაგალითად, ქ. თბილისის № 35 საბავშვო ბაღში (აღმზრ-
დელი ლ. კახაშვილი) ხატვაში მეცადინეობის დროს ბავშვები ნა-
ხევრად წამოწოლილი იყვნენ მაგიდებზე, რაც ქმნის მათი სქოლიო-
ზით დაავადების საშიშროებას.

რესპუბლიკის სკოლამდელ დაწესებულებათა დიდ ნაწილში
არ არის მოწესრიგებული ბავშვებისა და აღმზრდელებისათვის
სპორტული ფორმების შეძენის საქმე. უფრო მეტიც, აღმზრდელები
ნ. გვეტაძე, ე. კიკნაძე (ქ. თბილისის №№ 46, 66 საბავშვო ბა-
ღები) დილას ვარჯიშისა და მეცადინეობის ჩატარების დროს ნაკ-
ლებ ყურადღებას აქცევენ ბავშვთა ჩაცმულობის შემსუბუქებას,
ავარჯიშებენ უბეში ფეხსაცმელებით, თბილი ტანსაცმლითა და
წინსაფრებით.

რიგ სკოლამდელ დაწესებულებებში ჯერ კიდევ ცოტა კეთ-
დება ბავშვთა პირადი ჰიგიენის დაცვის მხრივ. მაგალითად, ქ. თბი-

ლისის № 18 ბაგა-ბაღში (აღმზრდელი მ. ბიჭიაშვილი, ექთანი ე. გოგობერიშვილი), ბავშვებს ფრჩხილები დაუჭრელი აქვთ; ბუგ-დიდის რაიონის ხეცერის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის საბავშვო ბაღებში ბავშვებს არ აქვთ ინდივიდუალური პირსახოცები; რუსთავის № 7 ბაგა-ბაღში (გამგე მ. ხეცურიანი, ექთანი ს. რაღინჯო) ორ-ორ ბავშვს ერთ საწოლში სძინავს; კასპის რაიონის ოკამის საბჭოთა მეურნეობის საბავშვო ბაღში ბავშვებს არ აქვთ ღამის პერანგები; კასპის № 2 ბაგა-ბაღში ჭამის წინ ბავშვებს ხელებს არ აბანინებენ (აღმზრდელი მ. დალაქიშვილი, ექთანი ე. შაველაშვილი).

სკოლამდელ დაწესებულებათა ერთ ნაწილში სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ შენობათა შოწისრიგებას სანიტარულ-ჰიგიენური წესების მიხედვით. მაგალითად, ქ. თბილისის № 52 საბავშვო ბაღსა და № 36 ბაგა-ბაღში სველ წერტილებში ანტისანიტარული მდგომარეობაა; გურჯაანის ბაგა-ბაღში პარკეტის იატაკი წყლით იწმინდება და გაშავებულია, გურჯაანის რაიონის მუქუხნის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის საბავშვო ბაღში ბავშვთა ტანსაცმლის კარადები სავსეა ქუჭკიანი ჩურებით.

შემოწმების დღეს სანიტარული მინიმუმი არ აყო დაცული ქ. თბილისის № 12 საბავშვო ბაღში, მაგრამ ექთანს ა ბაღალოვას როგორც იმ დღის, ასევე სხვა დღეების შესახებ, „სანიტარული მდგომარეობის აღრიცხვის-ჟურნალში ჩაწერილი ჰქოდა, რომ სანიტარული მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია“. ასევე თერმომეტრიზაციის რვეულში ყველა ბავშვზე ერთი და იგივე ტემპერატურა არის ნაჩვენები. ასეთივე ფიქტიურ ჩანაწერებს სხვა საბავშვო ბაღებშიც ვხვდებით.

ბავშვთა ფიზიკური აღზრდის სრულყოფას ხელს უშლის ისიც, რომ ჯერ კიდევ ბევრ საბავშვო ბაღში, განსაკუთრებით შეგუებულ შენობებში (მიუხედავად იმისა, რომ ბევრ მაიგანს სათანადო ფართობი გააჩნია) არ არის ორგანიზებული დღის ძილი. ჯერ კიდევ ვერ დაინერგა მასობრივად დასაკეცი საწოლების გამოყენება; ამაკედროს ისეთ შენობებში, სადაც საძინებელი ოთახები ცალკეა გამოყოფილი და მუდმივი საწოლები უნდა იყოს, იყენებენ დასაკეცი საწოლებს (ქ. თბილისის № 6 ბაგა-ბაღი).

ზოგიერთ სკოლამდელ დაწესებულებაში ნაკლები ყურადღება ექცევა ავეჯის შერჩევას. კასპის № 2 ბაგა-ბაღში ბავშვთა 50% ჯდომის დროს იატაკზე ვერ დგამს ფეხს, რის გამოც მარბეში მობარილი ზის. ანალოგიური მდგომარეობაა რესპუბ-

F3471

ლიკის ბევრ სკოლამდე დაწესებულებაში ქ. თბილისის № 18
ბავაბაღში (აღმხრე უ. ლ. ბედიანიძე) არ აქვთ აქვთ და
ბავშვები იატაკზე თამაშობენ. სოკიერთი ბავაბაღის უმცირესი
ჯგუფის მუშაობას დიდად უშლის ხელს ის გარემოებები, რომლებშიც
აქვს მანქანი და ბავშვები ფიზიკობას ატარებენ ოთახის კუთხეში
დაფენილ საბანზე, ან ხელში აყვანილი; ასევე, არ აქვს შესაფე-
რისი სკამები, რას გამო 1 წლამდე ასაკის ბავშვებს კალთანი კვე-
ბავენ, რაც ჰიგიენური თვალსაზრისით მიუღებელია.

ჯერ კიდევ ბევრ სკოლამდე დაწესებულებას არ გააჩნია
მუშაობის სათანადო პირობები, მოთაკებულია შეუღერებელ შე-
ნობაში. ქ. თბილისის №№ 12, 34, 81, გურჯაანის რაიონის
შრომის მევენაეობის საბჭოთა მეურნეობის საბავშვო ბაღებში
ოთახები ნახევრად ბელია, ხელოვნური განათებაც მეტად სუსტია,
რაც ბავშვებს მზედველობის დაზიანების საშიშროებას ქმნის. ანა-
ლოგიური მდგომარეობაა სხვა სკოლამდე დაწესებულებაშიც. შე-
ნობების სიციფროვის შედეგია ისიც, რომ ზედა ტანსაცმლის შესა-
ნაბი კარადები განლაგებულია ჯგუფების ოთახებში. ქ. თბილისის
№ 21, საბავშვო ბაღის საპირფარეშო და ხელსაბანი ოთახი მოთავ-
სებულია სარდაფში; ხელის დასაბანად ბავშვებს ჩასვლა უხდებათ
ნახევრად ბნელ ქვის კიბეებზე. ასევე ერთადაა მოთავსებული სა-
პირფარეშო და ხელსაბანი ქ. თბილისის № 15 საბავშვო ბაღში.

შესაფეო ფართობის უჭონლობას გამო ბევრ შეკრებულ შე-
ნობაში მუსიკაში მეცადინეობისა და ფიზკულტურული ვარჯი-
შობისათვის გამოყენებულია ჯგუფის ოთახები.

სკოლამდე დაწესებულებაში ნაწილი არ არის უზრუნველ-
ყოფილი გამდინარე ცხელი წყლით. უფრო მეტიც, ზუგდიდის
რაიონის ზედაეწრის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის № 3 ბავაბაღში
საერთოდ არ არის წყალგაყვანილობა და მეზობელი ეზოდან ეზი-
დებიან წყალს.

ფიზიკური აღზრდის სრულყოფას ხელს უშლის ისიც, რომ
ბევრი სკოლამდე დაწესებულების ეზო არ არის კეთილმოწყო-
ბილი.

ზოგ სკოლამდე დაწესებულებაში სათანადოდ არაა ორგა-
ნიზებული სამედიცინო დახმარება, არ ხდება ავადმყოფ ბავშვთა
დროული იზოლირება. მაკალითად, კასპის № 2 ბავაბაღში (ეკიმი
მ. ბედიანიძე) სიცხიანი ბავშვი (38⁰ ტემპერატურით) საერთო
საქაწებელში იწვა, მაშინ, როდესაც ბავაბაღს აქვს იზოლატორი

ბოლო გურჯაანის რაიონის შრომის საბჭოთა მეურნეობის ბაგა-ბაღში თანამშრომლის ავადმყოფი ბავშვი სხვის საწოლში ჩააწვინეს. ზოგიერთ სკოლამდელ დაწესებულებაში ირდევია პროფესორული ტიპური წესები: ქ. თბილისის № 17 ბაგა-ბაღში 4 ბავშვი აუცრეს სამ სამჯერ, რაც გადაჭარბებულია; ზოგიერთ სკოლამდელ დაწესებულებაში კი სრულებით არ არის ჩატარებული ეს ღონისძიება.

მიუხედავად სერიოზული ზომებისა, სკოლამდელ დაწესებულებებში მაინც აქვს ადგილი ინფექციურ დაავადებებს—წითელას, ქუნთარუშას, ჩუტყვავილას, სიყვითლეს და სხვ. სიყვითლით დაავადების შემთხვევას მქონდა ადგილი ქ. თბილისის № 8, საბავშვო ბაღში; ქ. რუსთავის № 15 საბავშვო ბაღში კი იყო 14 შემთხვევა ჩუტყვავილის, 2 წითელას და 1 სიყვითლის. ანალოგიური მდგომარეობაა ზოგიერთ სხვა სკოლამდელ დაწესებულებაშიც.

რიგი სკოლამდელი დაწესებულებებისა არ არიან უზრუნველყოფილი მედიკამენტებით. არ აქვთ პირველადი დახმარების საშუალებანი (სპირტი, ბამბა, იოდი, სიცხის დასაწვევი პრეპარატები და სხვ.), № 18 ბაგა-ბაღში კი მედიკამენტები მოძველებულია. ამ მხრივ განსაკუთრებით ცუდი მდგომარეობაა სოფლის საბავშვო ბაღებში.

ზოგიერთ საბავშვო ბაღში ჩაშლილია ბავშვთა ფიზიკურ განვითარებაზე დაკვირვება, მათი შემოწმება—აწონვა, გაზომვა ქ. თბილისის № 36 ბაგა-ბაღში არა აქვთ სამედიცინო სასწორი და სიმალის მზომი. არა თუ სოფლის, არამედ ზოგიერთ ქალაქის საბავშვო ბაღსაც არა აქვს ფორმა №№ 26, 112, რაც განკუთვნილია ბავშვთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის ფიქსირებისათვის.

შემოწმებულ სკოლამდელ დაწესებულებებში შეინიშნება ნაკლოვანებანი კვების საქმეშიც. მიუხედავად იმისა, რომ კვების ღირებულება თითოეულ ბავშვზე დღეში 59 კაპიკიდან 67 კაპიკამდე გაიზარდა, ბევრ საბავშვო ბაღში კვების ხარისხი არ გაუმჯობესებულა. მაგალითად, ქ. თბილისის № 52; რუსთავის № 19 საბავშვო ბაღებში კვება ერთფეროვანია; რუსთავს № 7 საბავშვო ბაღში ნაკლებად ეძლევათ ხორცი და გაზრდილთა კრუპეულის ნორმა. ამ საბავშვო ბაღში დარღვეულია კვების ნორმები და არასწორად წარმოებს კალორიულ გამოანგარიშება. შემოწმებულ სკოლამდელ დაწესებულებათა გარკვეულ ნაწილში ბავშვებს ნაკლებად ეძლევათ დაკეპილი ხორცი, კვერცხი, ბოსტნეული, ხილი, დილით ცხელი

საუზმე, ბალისა და ბაგის ჯგუფების მენიუ ერთიდაიგივეა. ბევრ საბავშვო ბაღში მენიუს შედგენის დროს არასწორად ნაწილობრივ პროდუქტი: მთელ ნორმა ხორცს პირველ კერძში უწვევდნენ, ხოლო მეორე კერძად ხშირად კრუპეულს აძლევდნენ. ქ. რუსთაველის საბავშვო ბაღში არ არის დაწესებული კონტროლი კვების ხარისხზე, ზოგან ნაკლები ყურადღება ექცევა მენიუს მიხედვით გათვალისწინებული პროდუქტის დროულად გაცემას. მაგალითად, № 6 ბავა ბაღში კამუფეტი გაიცა დაგვიანებით, შემპოწმებლის მითითების შემდეგ.

ზოგიერთი აღმზრდელი ნაკლებ ყურადღებას აქცევს ბავშვებში ჭამის კულტურის გამომუშავებას. № 46 ბავა-ბაღში (აღმზრდელი ც. ბარამიძე) ჭამის დროს არ იყენებენ ხელსაწმენდებს, ბავშვები უკოვზოდ ხელით ჭამენ ხაჭოს, ხაჭო უღვეთ იმავე ლამბაქზე, რაზედაც ფინჯანია.

მიუხედავად იმისა, რომ ბევრი სკოლამდელი დაწესებულება საეაქრო ორგანიზაციებს წინასწარ უდგენს განაცხადს საჭირო პროდუქტების შესახებ, ჯერ კიდევ უჩივის კვერცხით, ხორციით, ბოსტნეულით, ხილითა და რძის ნაწარმით მომარაგებას. ბევრი სოფლის საეაქრო ორგანიზაციიდან პროდუქტი იცემა არაოპტიმალურ ქაღალდზე ჩამოწერილი სიის მიხედვით, არ ფორმდება ფაქტურა. არადამაკმაყოფილებელია კვების პროდუქტებით მომარაგების საქმე გურჯაანისა და ზუგდიდის რაიონებში; ზუგდიდის რაიონში ხშირად დაკონსერვებული ხორციით ამარაგებენ სკოლამდელ დაწესებულებებს.

რესპუბლიკის სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვთა ფიზიკური აღზრდის სამედიცინო დახმარებისა და კვების მდგომარეობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ თ

1. რესპუბლიკის სკოლამდელ დაწესებულებათა ხელმძღვანელებმა:

ა) გადაჭრით გააუმჯობესონ მუშაობა, შექმნან სათანადო გარემო ბავშვთა ფიზიკური აღზრდის სრულყოფილად წარმართვისათვის;

ბ) გააძლიერონ დახმარება და კონტროლი აღმზრდელებისადმი დილის ვარჯიშებისა და მეცადინეობების მაღალ მოთხოვნილებათა დონეზე ჩატარებისათვის;

გ) არ დაუშვან ფიზიკურ აღზრდაში მეცადინეობის ჩატარება სპორტული ფორმის ან. უკიდურეს შემთხვევაში, ბავშვთა საცმლის შემსუბუქების გარეშე;

დ) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ სკოლამდელ დაწესებულებების უზრუნველყოფას ფიზიკური აღზრდისა და სამედიცინო დახმარებისათვის საჭირო ლიტერატურითა და სხვა მასალებით;

ე) უზრუნველყონ საბავშვო ბაღები სპორტული იარაღებითა და მოკრაობათა გასაფითარებელი სათამაშოებით (მანქანები, ბურთები, ურიკები, ავტომობილები);

ვ) სისტემატურად იზრუნონ კვების ხარისხის ამოღებასათვის;

ზ) განსაკუთრებული კონტროლი დააწესონ სამედიცინო პერსონალის მუშაობაზე, რათა უზრუნველყონ დაავადებათა მაქსიმალურად შემცირება, დღის რეჟიმის ზუსტად დაცვა, ბავშვებში მუწაობის დონის ამოღება.

2. აუზნუთისა და აკარის ასრ განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილებებმა, რაიონების მთავარმა ექიმებმა:

ა) ერთობლივად განიხილონ ეს ბრძანება, სისტემატური კონტროლი და დახმარება გაუწიონ სკოლამდელ დაწესებულებებს აღნიშნულ ნაკლოვანებათა გამოსწორების საქმეში; სათანადო სასჯელი დაადონ ამ ბრძანებაში აღნიშნულ იმ პირებს, რომლებიც უპასუხისმგებლად ეკიდებიან დაკისრებული მოვალეობის შესრულებას;

ბ) დააყენოს საკითხი ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანოების წინაშე სკოლამდელ დაწესებულებათა ნივთიერი ბაზის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ.

3. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტმა (ამბ. თ. ზახაშვილი) სკოლამდელ მუშაკთა გადამზადებისას სათანადო ყურადღება მიაქციონ ფიზიკური აღზრდის საკითხებს.

4. სკოლამდელი აღზრდის რესპუბლიკურმა მეთოდურმა კაბინეტმა (ამბ. ნ. კაკაურიძე) სისტემატურად ჩაატაროს ადგილებზე სემინარული მუშაობა ფიზიკური აღზრდისა და ადრეული ასაკის ბავშვებთან მუწაობის საკითხებზე.

5. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს დედათა და ბავშვთა სამკურნალო პროვილაქტიკური დახმარების სამმართველომ (ამხ. ლ. ირემაძე) მოკლე დროში გაითვალისწინა ბავშვისა და ბავშვ-ბაღების სამედიცინო პერსონალისათვის რესპუბლიკური თათბირ-სემინარის ჩატარება, მიიღოს ზომები სკოლამდელი დაწესებულებების უზრუნველყოფისათვის ფორმებით №№ 26 და 112.

6. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის პედიატრიის ინსტიტუტმა (ამა. ი. ფალავა) მოაწიოს გადასამზადებელი კურსები ბავშვთა ჯგუფების აღმზრდელებისა და სამედიცინო პერსონალისათვის.

7. ეთნოვოს საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროს (ამხ. ვ. თოხაძე) და ცეკავშირის გამგეობას (ამხ. ნ. ჯავახიძე) უზრუნველყონ სკოლამდელ დაწესებულებათა შეუფერხებელი მომარაგება კვების პროდუქტებით და ბავშვთა კვების მრავალფეროვნებისა და ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით გაითვალისწინონ სკოლამდელ დაწესებულებათა მზარეულებს გადასამზადება.

8. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლამდელი აღზრდის განყოფილებამ (ამხ. გ. აბდუშელიშვილი), საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს დედათა და ბავშვთა სამკურნალო პროვილაქტიკური დახმარების სამმართველომ (ამხ. ლ. ირემაძე) დააქონონ ზედამხედველობა ამ ბოძანების შესრულებაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლებისა და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების კოლეგიების 1970 წლის 26 ივნისის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მ ი ნ ი ს ტ რ ი
თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ ჯანმრთე-
ლობის დაცვის მინისტრი
ლ. ხაყვარელიძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1970 წ.
14 ივლისის ბრძანება № 374

ესთეტიკური ციკლის საგნების სწავლების მდგომარეობის
შ ე ს ა ხ ე ბ

გარდაბნ ს, მცხეთის, ზესტაფონის, თერჯოლის, ცხაკაიას და
ჩხოროწყუს რაიონებში

გარდაბნის, მცხეთის, ზესტაფონის, თერჯოლის, ცხაკაიას და ჩხოროწყუს რაიონების სკოლებში ბოლო წლებში საგრძნობლად გაუმჯობესდა ესთეტიკური ციკლის საგნების სწავლება. გარდაიქმნა კლასგარეშე მუშაობაც. აღნიშნული რაიონების ზოგიერთი განათლების განყოფილებამ შეძლო პრაქტიკულად ჩადგომოდა სათავეში ესთეტიკური აღზრდის გაუმჯობესების საქმეს.

ცხაკაიას განათლების განყოფილებაში საზოგადოებრივ საწყისებზე ინსპექტორად ესთეტიკური აღზრდის დარგში მუშაობს ბოჯგუა, მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილე მუსიკალური აღზრდის დარგში, ჩხოროწყუს რაიონის განათლების განყოფილებაში ინსპექტორ ხუნჯგურუას დაყალებული აქვს ხელმძღვანელობა ესთეტიკურ აღზრდაზე. მცხეთის რაიონის განათლების განყოფილებასთან შექმნილია ესთეტიკური აღზრდის საბჭო მუხრანის 1-ლი საშუალო სკოლის ხატვის მასწავლებლის ნერსესოვის თავმჯდომარეობით.

ზესტაფონის რაიონის განათლებას განყოფილებასთან არსებობს ესთეტიკური აღზრდის სექცია (ხელმძღვანელი პიონერთა სახლის დირექტორის მოადგილე გეწაძე), ხოლო თერჯოლის რაიონის განათლების განყოფილების მეოცობაბიეტთან შექმნილ ესთეტიკური აღზრდის სექციას ხელმძღვანელობს ჩხარის საშუალო სკოლის სიმღერა-მუსიკის მასწავლებელი საბელაშვილი.

განათლების განყოფილებები ესთეტიკური აღზრდის სექციების და საზოგადოებრივი ინსპექტორების დახმარებით სწავლობენ

შესაბამის საკითხებს, იხილავენ საბჭოს სხდომებზე და სახავენი მუშაობის გაუმჯობესების ღონისძიებებს.

ბოლო ხანებში საგრძნობლად გაუმჯობესდა სიმღერის, მუსიკისა და სახვითი ხელოვნების სწავლება, ლიტერატურისა და ისტორიის გაკვეთილები უფრო და უფრო ეყრდნობა თვალსაჩინოებას, მათში მეტად შეაქვთ ესთეტიკური აღზრდის ელემენტები. განსაკუთრებით გაცოცხლდა კლასგარეშე მუშაობა. შეიქმნა ბევრი კარგი სასკოლო კოლექტივი საგუნდო ხელოვნებაში, ქორეოგრაფიაში, ფეხვი გაიდგა მუსიკალური ჯგუფების ქსელმა და სხვა. მაგ. ცხაკაიას რაიონის მე-8 საშუალო სკოლასთან არსებობს მუსიკალური ჯგუფები. მათში 324 ბავშვია გაერთიანებული. ცხაკაიას მე-2 საშუალო სკოლის მომღერალთა გუნდში 115 მოსწავლე ლებულობს მონაწილეობას, ხოლო ქორეოგრაფიულ ანსამბლში 35. ამავე სკოლის მუსიკალურ ჯგუფებში 150 მოსწავლე ირიცხება.

ცხაკაიას სკოლა-ინტერნატში, გარდა სხვა წრეებისა, შექმნილია სასულე ორკესტრი.

ჩხოროწყუს პირველ საშუალო სკოლაში ჩამოყალიბებულია ქორეოგრაფიული ანსამბლი და მომღერალთა გუნდი. აქვეა სახვითი ხელოვნების წრეც.

კარგი მომღერალთა გუნდია ხალხური საკრავების თანხლებით ჩხოროწყუს რაიონის სოფელ ხაბუმეს საშუალო სკოლაში, ამავე სკოლას მუსიკალურ ჯგუფებში 50 ბავშვი სწავლობს. ასევე სეროხულ მუშაობას ატარებს ამ მხრივ ჩხოროწყუს საშუალო სკოლა.

გარდაბნის რაიონის 4 სკოლაში გახსნილია მუსიკალური ჯგუფები.

გარდაბნის მე-2 საშუალო სკოლა (დირექტორი ვ. კრავჩენკო) სეროხულ ყურადღებას უთმობს სკოლის კარმიდამოსა და ინტერირების ესთეტიკურად. ლამაზად გაფორმებას, ყურადღებას იქცევს სისუფთავე და წესრიგი. სკოლას კარგად აქვს დაყენებული საწრეო მუშაობაც. ყურადღებას იმსახურებს გარდაბნის რაიონის სართიჭალის საშუალო სკოლის მუშაობა ესთეტიკური აღზრდის დარგში.

მცხეთის რაიონშიც მოხდა საკმაო ძვრები. აქ 6 სკოლაშია გახსნილი მუსიკალური ჯგუფები.

რაიონის თითქმის ყველა სკოლაშია მომღერალთა გუნდი და ხალხურ საკრავთა ანსამბლი. განსაკუთრებით აღნიშვნის ღირსია

მცხეთის რაიონის მისაქციელის საშუალო სკოლის მუშაობა, გარდა მრავალპატივით სარგებო მუშაობისა, სათანადო სიმართლეს ესთეტიკური ციკლის საგნების სწავლების საქმე, დირექტორი (ა. ლაშაური) დიდ ყურადღებას უთმობს კარმიდამოსა და ინტერიერების სათანადოდ მოწყობას. ესთეტიკური აღზრდის საქმეში დახმავებელი მიღწევები აქვს ძალისისა და მუხრანის 1-ლ საშუალო სკოლებს.

სათანადო მუშაობა ტარდება ზესტაფონის სკოლებშიც. მათ შორის 8 სკოლას გახსნილი აქვს მუსიკალური ჯგუფები. 19 სკოლაში სიმღერისა და ცეკვის წრე მუშაობს, სახვითი ხელოვნებას წრე—7 სკოლაში, 1-ლ სკოლაშია დრამწრე და სხვა. აღსანიშნავია სვირის საშუალო სკოლის მუსიკალური ჯგუფების მიღწევები; თერჯოლის საშუალო სკოლაში მუშაობს ხატვის, ქორეოგრაფიის, მხატვრული კითხვისა და სხვა წრეები.

მაგრამ მიღწევებთან ერთად გამოვლინდა არსებული ნაკლოვანებებიც, რაც ჯერ კიდევ გააჩნია რესპუბლიკის სკოლებს—აღნიშნული რაიონების სკოლების ტექნიკურ-მატერიალური ბაზა ვერ აკმაყოფილებს თანამედროვე მოთხოვნილებებს, თუმცა არის მთელი რიგი სკოლები, სადაც შეიძლება მოეწყოს სახვითი ხელოვნების ან მუსიკის კაბინეტები, მაგრამ აღნიშნული რაიონების არცერთ სკოლას ამგვარი კაბინეტი არ აქვს.

გარდაბნის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებას (გამგე ა. ერტილიშვილი) სათანადოდ არ აქვს წარმოდგენილი ესთეტიკური აღზრდის მნიშვნელობა და ამოცანები. განათლების განყოფილებასთან არ არსებობს არავითარი სექცია, არ არის პიროვნება, ვინც ამ საქმით იქნება დაკავებული.

საერთოდ, სკოლები ნაკლებად ან სრულიად არ იყენებენ ესთეტიკური აღზრდისათვის თანამედროვე საშუალებებს, როგორცაა მაგნიტოფონი, ელექტროდამკვრელი, კინოსაპროექციო აპარატი და სხვა.

სახალხო განათლების განყოფილებები და შესაბამისი სკოლები ან არ იცნობენ ესთეტიკური აღზრდის რესპუბლიკურ სამეცნიერო-მეთოდური კაბინეტის რესპუბლიკურ ღონისძიებებს, კონკურსებს, სახელმძღვანელო მასალებს. ან არ ეზამთრებიან მათ.

ამის მაგალითია, ის, რომ ცხაკიას მე-2 საშუალო სკოლაში, თუმცა იცოდა კაბინეტის რესპუბლიკური კონკურსის შესახებ ვინ

უკეთ გაამწვანებს სკოლის ეზოსა და მის შემოგარენს“, ამ მხრივ არ-ფერი გააკეთა.

სკოლებს მწვეველ აკლია ესთეტიკური ციკლის სწავლებისათვის და კლასგარეშე მუშაობისათვის საჭირო კაბინეტები.

გარდაბის რაიონში სპეციალისტა ხატვის მასწავლებელი მხოლოდ მა-ტყოფის საშუალო სკოლას ჰყავს. ასევე ნაკლებად ჰყავთ სპეციალისტები სიმღერა-მუსიკაში.

ჩხოროწყუს რაიონში საერთოდ არ ჰყავთ სახვითი ხელოვნების სპეციალისტი მასწავლებელი, განიცდიან მუსიკის მასწავლებელთა და გუნდის ხელმძღვანელთა დიდ ნაკლებობას.

თერჯოლის რაიონში სიმღერა-მუსიკის მასწავლებელთაგან უმაღლესი განათლებით მხოლოდ ერთია, საშუალო სპეციალური განათლებითაა 10 მასწავლებელი, ხოლო დანარჩენი 13 არასპეციალისტია.

ბევრად უარესი მდგომარეობაა სახვით ხელოვნებაში: 1 მასწავლებელს აქვს საშუალო სპეციალური განათლება, ხოლო 23 მასწავლებელი არასპეციალისტია.

სკოლების ხელმძღვანელები ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ ესთეტიკური გარემოს შექმნას. სასკოლო კარმიდაპოების კეთილმოწყობას, სკოლების დერეფნებისა და საკლასო ოთახების ზომიერად და გემოვნებით გაჯობებას. ამ მხრივ ცუდ შთაბეჭდილებას ტოვებს თერჯოლის რაიონის ჩაარის საშუალო სკოლა.

ცხაკაიას სკოლა-ინტერნატი დაბალი გემოვნებით არის გაფორმებული. შენობის კედლები აჭოვლებულია ყოველგვარი ნორმის დაცვის გარეშე გამოკიდებული სურათებითა და პლაკატებით. გაუფორმებელია მცხეთის რაიონის ძალისის საშუალო სკოლის კარმიდამო და სხვ.

რესპუბლიკის სკოლებში ესთეტიკური აღზრდის გაუმჯობესების მიზნით

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

I. სკოლების დირექტორებმა:

1. მაქსიმალურად გამოიყენონ ყოველგვარი საშუალება სახვითი ხელოვნებისა და სიმღერა-მუსიკის კაბინეტების შესაქმნელად, მათი ტექნიკურ-მატერიალური ბაზის გამტკიცებისათვის.

2. განსაკუთრებული ყურადღება მიექციონ სახვითი ხელოვნებისა და სიმღერა-მუსიკის სწავლებას, ვაკეთილებზე ტექნიკური

აღჭურვილობისა და თვალსაჩინოების გამოყენებას, კლასგარეშე მუშაობის ფართოდ გაშლას—მოსწავლეთა საგუნდო და კლასურ გრაფიული კოლექტივების შექმნას, დრამატული, მხატვრული კითხვის წრეების, მუსიკალური ჯგუფების ორგანიზაციას და სხვადასხვას.

3. იზრუნონ სასკოლო კარმიდამოების, ინტერერების, დერეფნების, საკლასო ოთახების და სხვათა ხოპიერად და გემოვნებით გაფორმებაზე.

4. არ დატოვონ ყურადღების გარეშე ესთეტიკური აღზრდის რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური კაბინეტის ღონისძიებები და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ მათ განხორციელებაში.

II. სახალხო განათლების განყოფილებათა გამკვებმა:

1. ყოველდღიური ზრუნვა განახორციელონ ესთეტიკური აღზრდის გაუმჯობესების საკითხზე.

2. იზრუნონ ესთეტიკური ციკლის საგნების მასწავლებლებად და ხელმძღვანელებად კვალიფიკური კადრების წერხევა-მოზიდვაზე, არსებული კადრების კვალიფიკაციის ამაღლებაზე.

3. განაოლების განყოფილებასთან შექმნან ცენტრი, სექცია, საბჭო, საზოგადოებრივი ინსპექტურა—ესთეტიკურ აღზრდაზე კონკრეტული ხელმძღვანელობის განსახორციელებლად.

4. არ დატოვონ უყურადღებოდ ესთეტიკური აღზრდის რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური კაბინეტების ღონისძიებები და მათი არსი დაიყვანონ ყოველ სკოლამდე.

5. ტრადიციად გადააქციონ ყოველ განაფხულზე სასკოლო კარმიდამოებისა და შენობებს კეთილმოწყობის დათვალერება და გამარჯვებული სკოლების სია წარუდგინონ ესთეტიკური აღზრდის რესპუბლიკურ სამეცნიერო-მეთოდურ კაბინეტს.

6. იზრუნონ მუსიკალური ჯგუფების ქსელის გაფართოებაზე.

7. იზრუნონ სკოლების თანამედროვე საშუალებებით აღჭურვაზე, მაკნიტოფონების, ელექტროდამკვეთებს, კინოსაპროექციო აპარატურისა და სხვათა ყოველდღიურ გამოყენებაზე.

8. დაუყოვნებლივ დახურონ უნებართვოდ გახსნილი მუსიკალური ჯგუფები და მომავალში არ დაუშვან ასეთი ჯგუფები ს გახსნა განათლების სამინისტროსთან შეთანხმების გარეშე.

III. განათლების სამინისტროს კადრების განყოფილებამ (ი. კვაჭაძე):

დააყენოს სათანადო ორგანოების წინაშე „საკითხი საქონ-
ლო დირექტორებისა და განსაკუთრებით სახვითი ხელოვნების მ-
სწავლელების კადრების მ-მზადების შესახებ.“

ეროვნული

IV. ესთეტიკური აღზრდის რესპუბლიკურმა სამგზავრო-მეცნიერო-
თოდურმა კაბინეტმა (ჯ. მუჯირი) სამინისტროს სკოლების სამ-
მართველოსთან ერთად უზოუნველყოს აღნიშნული ბრძანების
განხორციელება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრის მოადგილე უშ. იზოლაძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1970 წ. 3 ივლისის ბრძანება № 349

1970 წლის ზაფხულის პერიოდში მეშეებისა და მოსამსახურეების
ბავშვთა დახვეწების ორგანიზაციის შესახებ

1970 წლის ზაფხულის პერიოდში მეშეებისა და მოსამსახურეების ბავშვთა დახვეწების ორგანიზაციის შესახებ“ შემდგომი ორგანოების დადგენილების შესასრულებლად

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს გამაჯანსაღებელ ობიექტებში 1970 წლის ზაფხულის პერიოდში გატარდეს 84.197 სკოლამდელი ასაკის ბავშვი, პიონერი და მოსწავლე;
2. საზაფხულო გამაჯანსაღებელ და საექსკურსიო-ტურისტულ ღონისძიებებში ჩაბმული იქნეს 30 640 მოსწავლე (დანართი № 1).
3. პიონერთა და მოსწავლეთათვის ქალაქებისა და რაიონების ცენტრებში მოეწყოს საქალაქო პიონერთა ბანაკები—მოედნები (დანართი № 2).
4. გაყვანილ იქნეს სააგარაკოდ სკოლამდელი ასაკის 12.201, ხოლო ადგილობრივ საბანაკო გაძლიერებულ კვებაზე 31.412 ბავშვი. სულ გამაჯანსაღებელ ღონისძიებებში ჩაბმულ იქნეს სკოლამდელი ასაკის 43.613 ბავშვი (დანართი № 3);
5. გადაყვანილ იქნეს აგარაკებზე და ადგილობრივ გამაჯანსაღებელ ღონისძიებებზე სპეც-ინტერნატების და სხვა საბავშვო სასაღებების 3.944 აღსაზრდელი (დანართი № 4).
6. გადაეცეს პროფკავშირთა საბჭოს სააგარაკო ადგილებში პიონერთა ბანაკებისათვის სკოლა-ინტერნატებისა და სკოლების შენობები (დანართი № 5);

7. ბ. ძნელადის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეობის რეზერვუმი
პუბლიკურმა სასაჯლემ (ამბ. შ. დევდარიანი):

ეროვნული
დაჯილდოება

ა) ორგანიზებულად ჩაატაროს საბანაკო მუშაობა და დაჯილდოება
ლექტოს იგი ჯანმრთელობით სუსტი, სწავლასა და შემოქმედებით
მუშაობაში წარმატების მქონე მოსწავლეებით;

ბ) დახმარება გაუწიოს საქართველოს პროუსაბჰოსა და სა-
ქართველოს ალკც ცენტრალურ კომიტეტს პიონერთა ბანაკების
პედაგოგებისა და პიონერხელმძღვანელთათვის სემინარის ჩატარე-
ბის საქმეში;

გ) პეთოდური და პრაქტიკული დახმარების გაწევის მიზნით
პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის პედაგოგები მიამაგროს სა-
ქალაქო პიონერთა ბანაკებზე;

დ) ქალაქად დარჩენილ მოსწავლეთათვის მოაწყოს შეხვედ-
რება, ექსკურსიები, კოლექტიური სვლები კინოთეატრებსა და მუ-
ზეუმებში;

ე) პერიოდულად შეამოწმოს საქალაქო პიონერთა ბანაკების
მუშაობა და ადგილზე აღმოუჩინოს მათ პრაქტიკული დახმარება;

8. ნორჩ ტურისტთა ცენტრალური სადგურის დირექტორმა
(ამბ. მ. ერისთავი):

ა) კონტროლი დააწესოს 1970 წლის ზაფხულის პერიოდში
საექსკურსიო ტურისტული მუშაობის გეგმის წარმატებით შესრუ-
ლებაზე;

ბ) საუკეთესო ნორჩი ტურისტების, ნორჩი ფენოლოგებისა
და მზარეთმცოდნეებისათვის მოაწყოს ბანაკი გვერდისუბანში.

9. ქ. თბილისის განათლების განყოფილებამ (ამბ. თ. ეგაძე):

ა) საქართველოს სსრ პროფკავშირთა საბჭოს მოთხოვნილე-
ბის შესაბამისად დააკომპლექტოს რესპუბლიკური და საქალაქო
პიონერთა ბანაკები ისეთი პედაგოგებით, რომლებსაც შეუძლიათ
უხელმძღვანელონ მხატვრული, ტექნიკური, ნატურალისტური და
სხვა შემოქმედებითი წრეების მუშაობას;

ბ) საქართველოს ალკც თბილისის კომიტეტთან ერთად მო-
აწყოს პიონერთა ბანაკები, დააკომპლექტოს შესაფერი კადრებით,
პერიოდულად შეამოწმოს მათი მუშაობა და აღმოუჩინოს ადგილზე
პრაქტიკული დახმარება.

10. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა,
სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რაიონებისა და ქალაქების განათლების გან-
ყოფილებათა გამგეებმა ალკც საოლქო, საქალაქო რაიონულ კომი-
ტეტებთან ერთად:

ა) რესპუბლიკურ, საოლქო, საქალაქო პიონერთა ბანაკებში მუშაობაში ჩააბან სკოლისგარეშე საბავშვო და ესებულეებში, პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეები, სახლები, ბავშვთა სასახლეები, სიო ტურისტული ბაზები, პიონერთა და მოსწავლეთა კულტურისა და დასვენების პარკები და საჭირო შემთხვევაში ამ დაწესებულებების მუშაობის ზოგიერთი სახე გადაიტანონ საზაფხულო პიონერთა ბანაკებში;

ბ) საზაფხულო-გამაჯანსაღებელ დაწესებულებებში პირველ რიგში გავხავნონ სამამულო ომის, შრომის ინვალიდთა და მოავალშვილიანი ოჯახების შვილები;

გ) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ სკოლამდელ დაწესებულებებში გამაჯანსაღებელი მუშაობის ორგანიზებულად ჩატარებას; დროულად იზრუნონ საავარაკო ადგილებზე მათთვის შესაფერისი ბინების შერჩევაზე, ავარაკზე გასაყვან ბავშვთა რაოდენობა განსაზღვრა-დამტკიცებისა და კვალიფიციური პედაგოგიური კადრებით დაკომპლექტებაზე;

დ) პერიოდულად შეამოწმონ მათ ტერიტორიაზე გაწვავებულ საზაფხულო-გამაჯანსაღებელი დაწესებულებების მუშაობის მიმდინარეობა და უზრუნველყონ ზაფხულის პერიოდში ბავშვთა დასვენებისა და გართობის სწორი ორგანიზაცია.

11. მომარაკებისა და დამმარაკე წარმობებთა სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე) უზრუნველყოს საზაფხულო-გამაჯანსაღებელი დაწესებულებები საჭირო ინვენტარითა და საბოებით;

12. სკოლების სამმართველომ (ამა. აკ. ჩიკვაძე), სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკი), სკოლამდელი აღზრდის განყოფილებამ (ამხ. გ. აბდუშელიშვილი) პერიოდულად შეამოწმონ საზაფხულო-გამაჯანსაღებელი დაწესებულებების მუშაობის ცალკეულ ობიექტები და საჭიროების შემთხვევაში ადგილზე აღმოუჩინონ მათ სათანადო დახმარება.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1970 წლის 12 ივნისის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

ს ი ა

იმ სკ-ლებიხა და სკოლა-ინტერნატების შენობებისა, რომლებიც
1970 წლიხ ზაფხულის პერიოდში უნდა გადაეცეს პიონერთა
ბანაკების მოსაწყობად

სიონის საშუალო სკოლა (თიანეთის რაიონი)
ახალდაბის სკოლა-ინტერნატი
ახალდაბის ქართული სკოლა
თელავის № 31 სკოლა
გეგეჭკორის რაიონის სალხინოს სკოლა-ინტერნატი

აფხაზეთის ახსრ

დრანდის სკოლა-ინტერნატი
ოჩამჩირის ქართული საშ. სკოლა
ბაბუშერის სკოლა-ინტერნატი
განთიადის სკოლა-ინტერნატები № 1 და 2
სოხუმის სკოლა ინტერნატები № 1 და 2
პიცუნდის საშ. სკოლა
კინდლის ქართული საშ. სკოლა
სოხუმის საშუალო სკოლა № 12

აჭარის ახსრ

ჭობულეთის საშ. სკოლა
ხალიბაურის სკოლა-ინტერნატი

1	2	3	4	5	6	7	8
თბილისის განათლების განყოფილების სპორტული სკოლები	საგურამო	320	—	160	160	52	1/VI
	ბათუმი	240	—	120	120	52	"
	ბაკურიანი	400	—	200	200	52	"
	კლდისხეობა (ფეხ. ასსრ)	400	—	200	200	52	"
	თელავი	400	—	200	200	52	"
ს უ ლ:		2560	—	1280	1280	—	—
პორწერთა და მოსწავლეთა სასახლე	ახალციხე	480	240	240	—	52	20/VI
აფხაზეთის ასსრ		3000	500	1700	800	10	1/VI
მათ შორის:							
სოხუმის ბავშვთა საექსკურსიო-ტურისტული ბაზა	სოხუმი	1000	200	500	300	10	1/VI

1	2	3	4	5	6	7	8
აქარის ასხა					ერეკნულნი ზიგლირითიანი		
მათ შორის:							
მათუშის ბავშვთა საექსპერსიო-ტერისტული ბაზა	მათუში	500	—	300	200	10	1/VI
ს/ოხეთის ა/ო							
მათ შორის:							
ცხინვლის ბავშვთა საექსპერსიო-ტერისტული ბაზა	ცხინვალი	450	100	250	100	10	"
ბავშვთა ტერისტული სადგურის ნორჩ ტერისტთა ბანაკი	ბორჯომი	200	100	600	500	10	"
ბავშვთა საექსპერსიო-ტერისტული ბაზები							
ქუთაისის	ქუთაისი	600	100	300	200	10	10/VI
თელავის	თელავი	400	100	200	100	10	"
გორის	გორი	600	100	200	200	10	"

1	2	3	4	5	6	7	8
					 საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა		
კრათურის	კრათურა	400	100	200	100	10	10/VI
ფოთის	ფოთი	400	100	200	100	10	"
ზუგდიდის	ზუგდიდი	400	100	200	100	10	"
მცხეთის	მცხეთა	600	150	300	150	10	"
თბილისის	თბილისი	1500	500	500	500	10	"
განათლების განყოფილებების კომპლექსური ორგანიზაციების მიერ მხარის შესწავლის მიზნით მოწყობილი დაშვებები, ექსკურსიები და ბანაკები							
თბილისი	სულ თბილისი	1600	300	900	—	20	1/VI
მათ შორის:							
თბილისი		600	300	300	—	20	1/VI
ღენინის რაიონი		200	100	100	—	20	"
პირველი მაისის		200	100	100	—	20	"

1	2	3	4	5	6	7	8
ოქტომბრის		200	100	100	200	20	•
კალენდრის		100	50	50	—	20	•
ორჯონიკიძის		200	100	100	—	20	•
კირიკოსის		160	80	80	—	20	•
26 კომისარის რ-ნი		200	100	100	—	20	•
ქუთაისის	ქუთაისი	800	100	400	300	10	•
ფოთის	ფოთი	150	25	100	25	20	•
რუსთავეის	რუსთავეი	300	50	150	100	20	•
გორის	გორი	100	25	50	25	20	•
ჭიათურის	ჭიათურა	100	25	50	25	20	•
ტყიბულის	ტყიბული	60	—	30	30	10	•

1	2	3	4	5	6	7	8
აბაშის რაიონი	აბაშა	100	20	50	30	10	„
ადიგენის რ-ნი	ადიგენი	100	20	50	30	10	„
ამბროლაურის რ-ნი	ამბროლაური	200	45	100	55	10	„
ასპინძის რ-ნი	ასპინძა	100	20	50	30	10	„
აბაღალაქის რ-ნი	აბაღალაქი	300	75	150	75	10	„
აბაღციხის რ-ნი	აბაღციხე	400	60	200	110	10	„
აბშეთის რ-ნი	აბშეთა	100	20	50	30	10	„
ბოვდანოვეის რ-ნი	ბოვდანოვეი	100	25	50	25	10	„
ბოლნისის რ-ნი	ბოლნისი	400	100	170	130	10	„
ბორჯომის რ-ნი	ბორჯომი	370	50	220	100	10	„
ვანის	ვანი	180	30	90	60	10	„

1	2	3	4	5	6	7	8
გარდაბნის	გარდაბანი	180	20	50	110	10	1/VI
გვიგუტორის	გვიგუტორი	280	40	180	80	10	.
ვორის	ვორი	300	100	100	100	10	.
გურჯაანის	გურჯაანი	350	150	100	100	10	.
ღმანისის	ღმანისი	100	20	50	30	10	.
ღუშეთის	ღუშეთი	360	50	210	100	10	.
ზესტაფონის	ზესტაფონი	400	30	185	185	10	.
ზუგდიდის	ზუგდიდი	480	30	265	185	10	.
ყაზბევის	ყაზბევი	100	20	50	30	10	.
ქარელის	ქარელი	100	25	50	25	10	.
კასპის	კასპი	150	20	75	55	10	.

ქართული
ენების ინსტიტუტი

1	2	3	4	5	6	7	8
ყვარლის	ყვარელი	310	50	180	80	10	1/vt
ლაგოდეხის	ლაგოდეხი	150	30	70	50	10	"
ლანჩხეთის	ლანჩხეთი	150	30	70	50	10	"
ლენტეხის	ლენტეხი	200	25	90	65	10	"
მარნეულის	მარნეული	150	30	70	50	10	"
მახარაძის	მახარაძე	370	55	120	195	10	"
მაიაკოვსკის	მაიაკოვსკი	280	55	140	85	10	"
მესტიის	მესტია	100	25	50	25	10	"
მცხეთის	მცხეთა	200	30	100	70	10	"
ონის	ონი	100	25	50	25	10	"
ორჯონიკიძის	ორჯონიკიძე	100	25	50	25	10	"

1	2	3	4	5	6	7	8
სავარჯუოს	სავარჯუო	50	—	25	შენიშვნა: ზრდა		
სამტრედიის	სამტრედია	400	50	175	175	10	.
სახევის	სახევი	720	200	320	200	10	.
სიღნაღის	სიღნაღი	200	50	100	50	10	.
თელავის	თელავი	300	50	150	100	10	.
თერჯოლის	თერჯოლა	100	25	50	25	10	.
თეთრიწყაროს	თეთრიწყარო	200	50	100	50	10	.
თიანეთის	თიანეთი	135	40	70	25	10	.
ზაშურის	ზაშური	480	130	250	100	10	.
ზობის	ზობი	100	25	50	25	10	.
ცაგერის	ცაგერი	135	40	70	25	10	.

საქართველოს
უნივერსიტეტი

1	2	3	4	5	6	7	8
წალენჯიხის	წალენჯიხა	100	25	50	25	10	.
წალკის	წალკა	100	25	50	25	10	.
წითელწყაროს	წითელწყარო	100	25	50	25	10	.
წულუკიძის რ-ნი	წულუკიძე	200	30	100	70	10	.
ცხაკაიის რ-ნი	ცხაკაია	300	55	150	95	10	.
წყალტუბოს რ-ნი	წყალტუბო	550	100	245	205	10	.
ჩობატაურის რ-ნი	ჩობატაური	100	25	50	25	10	.
ჩხოროწყუეს რ-ნი	ჩხოროწყუე	100	25	50	25	10	.

დანართი № 2

კონტინენტი

იმ ბავშვებისა, რომლებიც დაისვენებენ საზაფხულო მოედნებზე
(საქალაქო პიონერთა ბანაკები) 1978 წლის ზაფხულის პერიოდში

აფხაზეთის ასსრ—450
აჭარის ასსრ—400
სამხრეთ ოსეთის ა/ო—300

ქალაქები

თბილისი—850
ქუთაისი—400
ფოთი—200
ჭიათურა—250
რუსთავი—200
გორი—150
ბორჯომი—100
ზესტაფონი—100
ზუგდიდი—150
კასპი—100
თელავი—150
ტყიბული—250

რაიონები

ამბროლაური—100
ახალქალაქი—100
ახალციხე—100
ბოლნისი—100
გეგეკერი—100

გორი—	100
გურჯაანი—	100
ღმანისი—	100
ღუშეთი—	100
ქარელი—	100
ყვარელი—	100
ლანჩხუთი—	100
მახარაძე—	150
ორჯონიკიძე—	100
სიღნაღი—	150
თერჯოლა—	100
ხაშური—	100
ცხაკია—	100
ჩოხატაური—	100

ს უ ლ—6000

კ რ ე ბ ი ნ ე ბ ე ნ ი

სკოლაშივე დაწესებულია იმ ადს/ზღვრების, რომლებთანაც 1970 წელს დადგინდა
 ჩატარდება საზოგადოებრივი-განათლების დონის ტესტირება

მ. მ. კოდეტი	სამიჯნო ბაღის (ბავშვ ბაღის) დასახელება	ავარიის დასახელება	ავარიებზე გამსვლელ ბავშვთა რაოდენობა		ადგილებზე გამა- ჯანსაღებელ დონის ქალებზე გამსვლელ ბავშვთა რაოდენობა	ს ე ლ გამაჯანსაღებელ დონის ქალებზე გამსვლელ ბავშვთა რაოდენობა
			სულ	მ. მ. სანატო რული		
1	2	3	4	5	6	7
1	ქ. თბილისი	ზორჯომის ხეობა	1666	110		
		წყნეთი	75			
		კოჯორი	275			
		ქვიშეთი	150			
		მანვლისი	260	110		

1	2	3	4	5	6	
		სურამი	345			ეროვნული ბიბლიოთეკა
		თეთრიწყარო	495			
		წალკერი	125			
	სულ ქ. თბილისი		3391	220	2000	5391
2	ქ. ქუთაისი	ბორჯომის ხეობა	620	120		
		ქობულეთი	475			
		ცემა	75			
		ახალდაბა	50			
		სურამი	225			
	სულ ქუთაისი		1645	120	455	2100

1	2	3	4	5	6	
3	ქ. ფოთი	წალვერი	150	—	300	 ეროვნული ბიბლიოთეკა
4	ქ. ქიათურა	პორჯომი	100	—		
		ქობულეთი	100	—		
	სულ ქიათურა		200	—	50	250
5	ქ. რესთავი	კოჯორი	150			
		ქობულეთი	150			
		თეთრიწყარო	150			
	სულ ქ. რესთავი		450	—	475	925
6	ქ. გორი	სურამი	100	—	800	900
7	ქ. ტყიბულა	საწარე	100	—	50	150

1	2	3	4	5	6	7
8	ქ. ზვედიძე	მუხრანი სურამი ქობულეთი	350	—		საქართველო ზიგზაგორის რაიონი
	სულ ქ. ზვედიძე		600	—	160	760
9	აბაშის რ-ნი	სურამი	150	—	400	550
10	ადიგენის რ-ნი	—	—	—	270	270
11	ამბროლაურის რ-ნი	ქელიაღლე (ამბროლაურის რ-ნი)	100	—	323	423
12	ასპინძის რ-ნი	—	—	—	500	500
13	აღაქალაქის რ-ნი	—	—	—	100	100
14	აბაღციხის რ-ნი	—	—	—	850	850

საქართველოს
ხელისუფლების

70

1	2	3	4	5	6	
15	ამბეტის რ-ნი	—	—	—	500	
16	ბოგდანოვკის რ-ნი	—	—	—	70	
17	ბოლნისის რ-ნი	ღმანისი	100	—	325	425
18	ბორჯომის რ-ნი	—	—	—	350	350
19	ვანის რ-ნი	—	—	—	516	516
20	გარდაბნის რ-ნი	—	—	—	1420	1420
21	გუგუშვილის რ-ნი	ლებარდე (გუგუშვილის რ-ნი)	175	—	150	525
22	გორის რ-ნი	—	—	—	410	410
23	გურჯაანის რ-ნი	—	—	—	400	400
24	ღმანისის რ-ნი	—	—	—	283	283
25	ღუმეთის რ-ნი	—	—	—	250	250

1	2	3	4	5	6	7
26	ზესტაუნის რ-ნი	ბორჯომ-ს ხეობა	150	—	550	700
27	ზღვდიდის რ-ნი	მუხტრა	25	—	525	250
28	ყაზბეგის რ-ნი	—	—	—	230	230
29	ქარელის რ-ნი	—	—	—	242	242
30	კასის რ-ნი	—	—	—	668	668
31	ყვარლის რ-ნი	ფოქლები (ყვარლის რ-ნი)	200	—	550	750
32	ლაგოდეხის რ-ნი	—	—	—	785	785
33	ღანჭეთის რ-ნი	გრიგოლეთი	100	—	—	—
		პაქმარი	25	—	—	—
	სულ ღანჭეთი		125	—	102	227

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქართველოს
 ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

1	2	3	4	5	6	
34	ლენტეხის რ-ნი	მეაში (ლენტეხის რ-ნი)	200	—	225	425
35	მარნეულის რ-ნი	თეთრიწყარო	340	—	120	460
36	მაზარაძის რ-ნი	ქობულეთი	75			
		ბახმარო	150			
		მგნეტოტი (მაზარაძის რ-ნი)	50			
		ურგეი (მაზარაძის რ-ნი)	50			
	სულ მაზარაძის		325	—	400	725
37	მათკოვსკის რ-ნი	ქობულეთი	75	—	380	455
38	მესტიის რ-ნი		—	—	450	450

საქსტატი
საქართველო

1	2	3	4	5	6	
39	მცხეთის რ-ნი	სურამი	100	—	554	240
40	თნის რ-ნი	შოვი (თნის რ-ნი)	100	—	140	152
41	თრჯონიკძის რ-ნი		—	—	152	
42	საგარეჯოს რ-ნი	ციციქოლა (საგარეჯოს რ-ნი)	50			
		ვომბორი (საგარეჯოს რ-ნი)	50			
	სულ საგარეჯოს		100	—	130	230
43	სამტრედიის რ-ნი	ბაყურიანი	200	—		
		მაგნეტრი (მაზიაოძის რ-ნი)	75			
		ჭობულეთი	30			
	სულ სამტრედიის		305		400	705

1	2	3	4	5	6	
44	სახეობის რ-ნი	—	—	—	445	319065
45	სიღნაღის რ-ნი	ბოდბე (სიღნაღის რ-ნი)	475	—	175	20230100000 850
46	თელავის რ-ნი	—	—	—	955	955
47	თერჯოლის რ-ნი	—	—	—	216	216
48	თეთრიწყაროს რ-ნი	—	—	—	246	246
49	თიანეთის რ-ნი	—	—	—	385	385
50	ხაშურის რ-ნი	—	—	—	260	260
51	ხობის რ-ნი	სურამი	100	—	333	433
52	ცაგერის რ-ნი	ლილაში (ცაგერის რ-ნი)	50	—	112	162
53	წალენჯიხის რ-ნი	სქერაი (წალენჯიხის რ-ნი)	100	—	550	650

1	2	3	4	5	6	7
54	წაღების რ-ნი	—	—	—	560	560
55	წითელწყაროს რ-ნი	—	—	—	900	900
56	წულუკიძის რ-ნი	მახინჯაურა	50	—	—	—
		ქობულეთი	50	—	—	—
		გორდი (წულუკიძის რ-ნი)	40	—	—	—
	სულ წულუკიძის რ-ნი		140	—	—	140
57	ცხაკიას რ-ნი	ქობულეთი	190	—	—	—
		სურამი	75	—	—	—
	სულ ცხაკიას რ-ნი		265	—	385	650

1	2	3	4	5	6	7
58	წალტუბოს რ-ნი	ქობულეთი	50	—	340	 საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა 207
59	ჩოხატაურის რ-ნი	ბახმარო	65	—	142	
60	ჩხოროწყუს რ-ნი	ღებართყ (საგაქმართის რ-ნი)	120			
		მუხტარი (ჩხოროწყუს რ-ნი)	175			
	ულ ჩხოროწყუს რ-ნი		295	—	—	295
	აფხაზეთის ახსრ					
1	სოხუმი	პიღუღლა (კაყარის რ-ნი)	75	75		
2	ტყუარჩელი	ოჩამჩირე	100			
3	ოჩამჩირე	პორჯომი	50	—		

საქართველოს
ზოგადი განათლების
მინისტრო

1	2	3	4	5	6	7
4	გულრიფშის რ-ნი	წებელა (იფხაზეთის ასსრ)	75	—		
	სულ იფხაზეთის ასსრ		300	75	5710	6010
	აჭარის ასსრ					
1	კ. ბათუმი	სტრამი	200			
2	ქობულეთი	ვაიხჯვარი (მანხარაძის რ-ნი)	125			
	სულ აჭარის ასსრ		325	—	1600	1925
	სამხრეთ ოსეთის ა/ო ცხინვალი	ჯაფა	830	110	188	1018
	სულ საქართ. სსრ		1720	525	3142	4363

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების
 აღსაზრდელო რაიონებისა საზაფხულო-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებების შედეგად
 1970 წლის 1 ივლისისათვის

№ № რაიონები	დაწესებულებების დასახელებები	გამაჯანსაღებელი დაწესებულებების ტიპი	გამაჯანსაღებელი ორგანიზაციის იღვილის დასახელება	ბავშვების საერთო რაოდენობა	კონტინგენტის დაყოფის ადგილები	გახსნის თარიღი	ფართობი (მ ²) და მოსახლეობის რაოდენობა
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ბათუმის საბავშვო სახლი	პ/ბანაკი	ქ. ბათუმი	200	200/2	1/VIII	40
2	მაზინჯაურის .	•	მაზინჯაური	69	69/2	•	16
3	ლენინგორის .	•	სოფ. გლოლა	65	65/2	•	12
4	ქუთაისის .	•	დაბა ჯავა	80	80/2	•	18
5	ქიათურის .	•	ქ. ქიათურა	90	90/2	•	20

1	2	3	4	5	6	7	8
6	სამკორის საბ. საბლო	პ/მანაიკი	ღაბა კოჯორი	150	150/2	1/7/11	32
7	კოჯრის № 1	"	"	95	95/2	"	20
8	კოჯრის № 2	"	"	80	80/2	"	22
9	კოჯრის № 3	"	"	100	100/2	"	25
10	კოჯრის № 4	"	"	80	80/2	"	18
11	ბეთანიის	"	სოფ. ბეთანია	200	200/2	"	40
12	გაბეკორის	"	სოფ. ლეზარდუ	80	80/2	"	18
13	კარდნახის	"	სოფ. კარდნახი	21	21/2	"	5
14	ონის	"	სოფ. გლოლა	60	60/2	"	20
15	ეწრის	"	სურამი	40	40/2	"	10
16	თელავის	"	თელავი	60	60/2	"	60

1	2	3	4	5	6	7	8
17	შემათის	კ/ზანაიკი	სოფ. შემათა	50	50/2	—	15
18	ვაშლოვანის	—	სოფ. ვაშლოვანი	70	70/2	—	18
19	სურამის	—	ღაბა სურამი	100	100/2	—	25
20	ჩოხატაურის	—	სოფ. ბაზმარო	50	50/2	—	15
სულ საბავშვო სახლი				20	1744	1754	403
21	სამტრედიის სპეცსკოლა	კ/ზანაიკი	ბაკურიანი	100	100/2	1/VI	25
22	შახარაძის სკოლა-ინტერნატი	—	ბაზმარო	100	100/2	—	25
23	გორდის	—	სოფ. გორდი	200	200/2	—	40
24	ბოდბის	—	სოფ. ბოდბე	200	200/2	—	40
25	მიუსერას დამხმარე სკ.-ინტერ.	—	სოფ. მიუსერა	100	100/2	—	40

1	2	3	4	5	6	7	8
26	ქობულეთის სატყეო სკოლა-სანატორიუმი	პ/მანაი	ქობულეთი	750	250/3	250	40
27	პატარა ცემის სატყეო სკოლა-სანატორიუმი	.	პატარა ცემი	750	250/3	250	40
				2200	1200		250
	ს ე ლ			3944	2944		653

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და
საქართველოს სსრ სამხედრო კომისარიატის
1970 წლის 8 ივლისის ბრძანება №60/158**

**რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების
IX—X კლასებში 1971 წლის 1 სექტემბრიდან დაწყებითი
სამხედრო მომზადების შემოღების შესახებ**

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ თ

1. შემოღებულ იქნეს დაწყებითი სამხედრო მომზადება 1971 წლის 1 სექტემბრიდან რესპუბლიკის 602 საშუალო სკოლის IX—X კლასების მოსწავლე ვაჟებთან და გოგონებთან (იხ. დანართი № 1).

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა და სამხედრო კომისრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რაიონების (ქალაქების) განათლების განყოფილებათა გამკვეებმა და სამხედრო კომისრებმა:

ა) 1970 წლის 5 სექტემბრამდე შეარჩიონ სკოლები, რომლებშიც 1971 წლის 1 სექტემბრიდან შემოღებული იქნება დაწყებითი სამხედრო მომზადება;

ბ) სკოლების შერჩევას პირველ რიგში გაითვალისწინონ მრავალკომპლექტიანი და სამხედრო სწავლებისათვის კეთილმოწყობილი სკოლები;

გ) შერჩეულ სკოლებში მრკმელი ინსტრუქციების შესაბამისად მოაწყონ სამხედრო კაბინეტები, სამხედრო-ტექნიკური მომზადების კლასები, იარაღების შესანახი ოთახები და შექმნან პირობები დაწყებითი სამხედრო მომზადებისა და სამხედრო-პატრიოტული აღზრდის სანიმუშოდ დაყენებისათვის;

დ) შერჩეულ სკოლებს (სკოლების დირექტორებთან შეთანხმებით) დაუწესონ სამხედრო-ტექნიკური სპეციალობის ერთ-ერთი პროფილი;

ე) სამხედრო-ტექნიკური სპეციალობის პროფილის სპეციალისტების გაითვალისწინონ შრომითი პოლიტექნიკური პრინციპების შესაბამისობა, სკოლის სასწავლო-მატერიალური ბაზის განვითარების ორგანიზაციების შესაძლებლობანი.

3. საგანგებო ყურადღება მიაქციონ სამხედრო ხელმძღვანელთა კადრების შერჩევას. დაწყებითი სამხედრო მომზადების ორგანიზაციის საჭირობი, მისი ყოველმხრივი მომზადების შემდეგ, განსახილველად შეიტანონ ადგილობრივ პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებში.

4. დაწყებითი სამხედრო მომზადების შემოღებასთან დაკავშირებით საჭირო ცნობები (№ 2 დანართის მიხედვით) გამოაგზავნონ საქართველოს სსრ სამხედრო კომისარიატში 1970 წლის 15 სექტემბრამდე.

5. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს სსრ სამხედრო კომისარიატის სათანადო განყოფილებებმა (ამბ. ამბ. ორახელაშვილმა და თ. ავალიშვილმა) კმედიით დახმარება გაუწიონ სახალხო განათლების ორგანოებსა და ხელოვნების დაწყებითი სამხედრო მომზადების ორგანიზაციის საქმეში და გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ პერიოდულად მოგვახსენონ.

საქართველოს სსრ განათლების
მ ი ნ ი ს ტ რ ი
თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ სამხედრო
კომისარი გენერალ-მაიორი
ვ. მურუსიძე

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1970 წ.
20 ივლისის ბრძანება № 381**

**მივლინებების გაფორმებისა და სამივლინებო ხარჯების საკმეშო
არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ღონისძიებათა
შ ე ს ა ხ ე ბ**

ზემდგომი ორგანიზაციების განკარგულების შესასრულებლად, სამინისტროსადმი დაქვემდებარებულ დაწესებულებებში სამივლინებო სახსრების ხარჯვის სისწორის შემოწმებით დადგენილია, რომ მიუხედავად საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს რიგი ბრძანებებისა, ჯერ კიდევ ადგილი აქვს მივლინებების არასწორ გაფორმებას და სამივლინებო ხარჯების განაღდებას, დაშვებულია ამ დანიშნულებით დამტკიცებულ ასიგნობათა გადახარჯვა და სხვა დარღვევები მივლინებათა შესახებ მოქმედ კანონმდებლობისა.

ასე, 1969 წლის ცალკეული დაწესებულებების ხელმძღვანელთა მიერ გადახარჯულია 1385 მანეთი, ხოლო 1970 წლის I კვარტალში—1262 მანეთი, დიდი გადახარჯვებია მიუსერას სკოლა-ინტერნატში, გლდანის № 1 სპორტულ სკოლა-ინტერნატში და მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის ქუთაისის ფილიალში.

ამასთან ერთად, ადგილი აქვს უკანონო განაღდებებს და ზედმეტად გაცემის შემთხვევებს; ამგვარი დარღვევები მარტო 1969 წელს გამოვლინებულია 100 მანეთის რაოდენობით.

ზშირ შემთხვევაში არ არის დატული მივლინების ვადა, დაშვებულია დღეების თვითნებური გაგრძელება, ზოგჯერ კი მივლინება არ არის გამოწვეული აუცილებლობით.

ადგილი აქვს ერთ და იმავე პუნქტში რამდენიმე პირის ერთსა და იმავე დროს მივლინების პრაქტიკას, მაშინ, როდესაც მათთვის დაკისრებული საკითხების შემოწმება შესაძლებელი იყო ერთისათვის.

ცალკეული დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელები მუშაკებს გზავნიან რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ განათლების სამინისტროს ხელმძღვანელობის წინასწარი შეტყობინება გარეშე.

მივლინებების გაფორმებასა და სამივლინებო თანხების ხარჯვაში ზემოაღნიშნულ დარღვევათა აღმოფხვრის მიზნით

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო განათლების განყოფილების გამგემ, რაიონების (ქალაქების) განათლების განყოფილებათა გამგეებმა და განათლების სამინისტროს დაქვემდებარების დაწესებულება-ორგანიზაციათა დირექტორებმა:

ა) ერთი თვის ვადაში შეამოწმონ ადგილებზე მივლინებების გაფორმებისა და სამივლინებო სახსრების ხარჯვის სისწორე;

ბ) მიიღონ საჭირო ზომები სამივლინებო ხარჯების მაქსიმალურად შესამცირებლად, აკრძალონ მივლინების ვადის გაგრძელება დაწესებულებისა და ორგანიზაციის ხელმძღვანელის წინასწარი ნებართვის გარეშე, რაც გაფორმებული უნდა იყოს სათანადო ბრძანებით;

გ) შემოიღონ მკაცრი დისციპლინა სამივლინებო ხარჯების გაფორმებასა და ანგარიშგებაში, არ გაანადღონ ხარჯები, ვიდრე მივლინებაში ნამყოფი მუშაკები არ წარმოაფენენ მოხსენებით ბარათებს მათ მიერ ჩატარებული მუშაობის შესახებ;

დ) შემოიღონ მივლინებათა აღრიცხვის წიგნი, რომელშიც ჩაიწერება მუშაკის მივლინებაში წასვლისა და სამსახურში გამოცხადების დღე.

2. აკრძალოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ მივლინებაში წასვლა ჩემგან სათანადო ნებართვის მიღების გარეშე, გარდა სამეცნიერო მივლინებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების სემინარებზე გაგზავნისა.

3. დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამმართველოებისა და განყოფილებების უფროსებს თანამშრომელთა მივლინებისას:

ა) წინასწარ დაუმტკიცონ მივლინებულთ სამუშაო პროგრამა მათ მიერ შესამოწმებელი საკითხების შესახებ;

ბ) მივლინებების საჭირო თანხით უზრუნველყოფის დასადგენად მუშაკის სამივლინებო ბრძანების პროექტის სამინისტროს

ხელმძღვანელობისათვის ხელმოსაწერად წარდგენამდე, ცენტრებისათვის უნდა წარედგინოს ცენტრალურ ბუხპალტერიასთან

გ) ბრძანებები მუშაკთა მივლინების შესახებ ხელმოსაწერად წარმოადგინონ პირადად ჩემთან, ხოლო ჩემი არყოფნის შემთხვევაში, შემცვლელ მოადგილესთან.

4. მიღებულ იქნას ცნობად, რომ მიუსერის სკოლა-ინტერნატის დირექტორი კ. ა. ოკუჯავა და გლდანის № 1 სპორტული სკოლა-ინტერნატის დირექტორი ვ. გ. გიორგაძე განთავისუფლებულნი არიან თანამდებობიდან; ხოლო მიუსერის სკოლა-ინტერნატის ბუხპალტერს მ. მ. გუბაშოვს დაედო სასჯელი.

5. გაფრთხილებულ იქნან სამინისტროს დაქვემდებარების დაწესებულებათა ხელმძღვანელები და მთავარი (უფროსი) ბუხპალტრები, რომ სამივლინებო სახსრების ასიგნებათა გადახარჯვის შემთხვევების დაწვევისათვის და მივლინებათა შესახებ მოქმედი კანონმდებლობის სხვა დარღვევებისათვის, დაეკისრებათ მათ პერსონალური პასუხისმგებლობა.

6. საკონტროლო-სარევიზიო განყოფილებამ (ვ. მაქაცარია) სისტემატური კონტროლი გაუწიოს დაწესებულებებს და ორგანიზაციებს სამივლინებო სახსრების ხარჯვაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1970 წლის 20 ივლისის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლებას
მ ი ნ ი ს ტ რ ი თ. ლაშქარაშვილი

ПРИКАЗ № 352 МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ
ГРУЗИНСКОЙ ССР ОТ 3 ИЮЛЯ 1970 Г.

О результатах проверки хода выполнения приказа
Министерства просвещения Грузинской ССР от 30/1-1968
года за № 52 „О работе Марнеульской школы-интерната“

Дирекцией Марнеульской школы-интерната (директор А. Керимов) проделана определенная работа по устранению недостатков, отмеченных в приказе Министерства просвещения Грузинской ССР от 31/1-1968 года за № 51 „О работе Марнеульской школы-интерната“.

Вместе с тем в работе школы-интерната все еще имеют место серьезные недостатки.

Народнохозяйственный план контингента воспитанников не выполнен. Вместо предусмотренных 410 воспитанников в школе-интернате числится 371 воспитанник.

Низкими показателями окончила школа-интернат III четверть текущего учебного года. Из 336 аттестованных учащихся не успевали 75. Академическая успеваемость составляла 73,3%. Аналогичное положение было и к концу IV четверти. Школа-интернат недостаточно обеспечена учебниками. Не на должной уровне трудовое воспитание учащихся. Оборудование мастерской не позволяет проводить там предусмотренные программой обучение.

Санитарно-гигиенические условия в школе-интернате продолжают оставаться неудовлетворительным. До сих пор не произведен ремонт в учебном, спальном и хозяйственном корпусах. Не работает канализация. В спальнях корпусах мокрые точки бездействуют.

На весь интернат имеется во дворе лишь один туалет, который не канализован. Неблагоустроена баня. Территория двора загрязнена, нет мусорных ящиков, дренажей для ливневых вод с территории интерната. Грязная вода, выходящая из столовой, собирается во дворе. Не установлены мифические фонтанчики.

Интернат не обеспечен в нужном количестве мягким и жестким инвентарем. У воспитанников нет сменной одежды: они все время находятся в форменной одежде, которая выглядит плохо.

Пищевой блок не полностью обеспечен соответствующей кухонной посудой, стульями, нет хлебозрезки.

Имеются перебои в снабжении продуктами. Только с 1-го по 15 мая т. г. воспитанникам не добавлено 95 кг. мяса, 43 л. свежего молока, 87 кг. сыра, 1756 шт. яиц, 353 кг. картофеля и т. д.

Воспитатели недостаточно работают над правильным решением такого важного вопроса, как организация второй половины дня. Большинство воспитателей не вырабатывают у детей навыков самостоятельной работы.

В школе-интернате не создан попечительский совет, не выделена шефская организация.

В целях коренного улучшения работы Марнеульской школы-интерната,

П р и к а з ы в а ю:

1. Отметить, что Марнеульский (РОНО Зав. Ю. Гейдаров) и дирекция школы-интерната (директор А. Керимов) медленно устраняют недостатки, отмеченные в приказе Министерства просвещения Грузинской ССР от 30/1-1968 года № 51.

2. Зав. Марнеульским РОНО (Тов. Ю. Гейдаров):

а) принять все меры к укреплению учебно-материальной базы школы-интерната, обеспечить своевременную подготовку школы-интерната к началу 1970—1971 учебного года; с помо-

шью местных органов изыскать средства на капитальный ремонт зданий школы-интерната;

б) создать в школе-интернате попечительский совет; поставить вопрос перед руководящими органами района о выделении школе-интернату шефской организации;

в) к 15 августа 1970 года доложить Министерству просвещения о ходе выполнения настоящего приказа.

8. Директору школы-интерната (тов. А. Керимову):

а) принять соответствующие меры для улучшения жилищно-бытовых условий воспитанников, полного обеспечения их мягким и жестким инвентарем в соответствии с установленными нормами;

б) систематически контролировать работу преподавателей и воспитателей, планомерно посещать уроки, самоподготовку, анализировать и обсуждать итоги их на педсовете;

в) добиться выполнения плана контингента учащихся на 1970—1971 учебный год;

г) принять меры по благоустройству и ограждению территории школы-интерната.

4. Преподавателям и воспитателям школы-интерната систематически и тщательно готовиться к каждому уроку и занятию, активизировать методы обучения, практиковать проведение консультаций, добиваться полного усвоения программного материала, усилить борьбу с академической неуспеваемостью и второгодничеством;

5. Управлению снабжения и подсобных предприятий (тов. С. Арвеладзе) до 20 августа т. г. обеспечить школу-интернат необходимым количеством мягкого и жесткого инвентаря, а также учебниками и учебно-наглядными пособиями.

6. Управлению школ-интернатов и детских домов (тов. Р. Канделаки) к 20 августа проверить готовность школы-интерната к новому учебному году и возможность начала занятия 1-го сентября 1970 года.

7. О серьезных недостатках в работе школы-интерната сообщить исполнительному комитету Марнеульского районного Совета депутатов трудящихся и просить Исполком оказать дей-

ственную помощь школе-интернату по изжитую имеющихся в
работе недостатков и своевременной подготовке школы интер/
ната к новому учебному году.

36.1135920
20240101033

Основание: Постановление Коллегии Министерства про-
свещения Грузинской ССР от 26/VI-70 г.

Министр просвещения
Грузинской ССР **Т. Лашкарашвили**

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. დადგენილება—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიისა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მე-შაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური პრეზიდიუმისა 1970—1971 სასწავლო წლისათვის სკოლებსა და სხვა სასწავლო დაწესებულებების მზადების მიმდინარეობის შესახებ 3
2. ბრძანება № 347 ო-№ 344—საქართველოს სსრ განათლებისა და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსადმი რესპუბლიკის ზოგიერთ სკოლამდელ დაწესებულებაში ბავშვთა ფიზიკური, ლზრდის, სამედიცინო დახმარებისა და კვების მდგომარეობის შემოწინების შედეგების შესახებ . 14
3. ბრძანება № 374—ესთეტიკური ციკლის საგნების სწავლების მდგომარეობის შესახებ გარდაბნის, მცხეთის, ზესტაფონის, თერჯოლის, ცხაკაიას და ჩ ოროწყუს რაიონებში 23
4. ბრძანება № 319—1970 წლის ზაფხულის პერიოდში მუშებისა და მოსამსახურეების ბავშვთა დასვენების ორგანიზაციის შესახებ 29
5. ბრძანება № 360/158 საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს სსრ სამხედრო კომისარიატისადმი რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების IX—X კლასებში 1971 წლის 1 სექტემბრიდან დაწყებითი სამხედრო მომზადების შემოღების შესახებ . . . 61
6. ბრძანება № 381—მივლინების გაფორმებისა და სამივლინებო ხარჯების საქმეში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ღონისძიებათა შესახებ . 63
7. Приказ № 352—О результатах проверки хода выполнения приказа Министерства просвещения Грузинской ССР от 30/1-1968 года № 51 „О работе Марнеульской школы-интернат“ 66

ტელექტორი უშ. თბილისი
კორექტორი ე. აგლაძე

შახნი 12 კაკ.

ბელმწიფრილია დახაზვლად 4/1-71 წ. ანაწილბს ზომა 6X9,5. კალაღბს ზომა
68X84. ხაბტაშბთ ფ-რბაბა ბაბფუნბა 4,5

შეგვ. 1156.

უა-05502

ტბბბბ 5.000.

ბ.კ. ხსრ შინბბბბბა ხაბბბბ ბეკღვბბბ ბბბბბბ ხაბბბბბბ
კბბბბბბბ მბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბ
Типография № 11 Главполиграфпрома Комитета по печати при Совете
Министров Груз. ССР, ул. Уш. Чхенაძე № 15